

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
2014 - 2020**

Επενδύοντας στη γη και στους ανθρώπους της

ΟΜΑΔΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ :

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΦΟΥ ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΛΤΔ

DEVELOPMENT CO. PAPHOS AFHRODITE LTD
23 ELLADOS AVE - PATRA COURT - OFFICE 301
CY 8020 PAPHOS - CYPRUS
T + 357 26933456 - M + 357 96657368
F + 357 26933456
E anetpa@cytanet.com.cy
W www.anetpa.com.cy

1^Η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

ΔΡΑΣΗ 19.2.2 - «ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΜΗ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ»

ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ 19.2 – «ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ»

ΜΕΤΡΟ 19 - LEADER ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014 – 2020

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ LEADER ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΠΑΦΟΥ

ΠΑΦΟΣ

Μάρτιος 2018

ΕΚΔΟΣΗ 1

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ,
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ
ΠΑΑ 2014-2020**

**ΤΜΗΜΑ
ΓΕΩΡΓΙΑΣ**

**ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ
(Κ.Ο.Α.Π)**

Ευρωπαϊκή Ένωση

**ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ:
Η ΕΥΡΩΠΗ ΕΠΕΝΔΥΕΙ ΣΤΙΣ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ**

Περιεχόμενα

1	ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ LEADER.....	3
2	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ	7
3	ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΌΡΩΝ.....	8
4	ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	11
5	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ	13
6	ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	13
7	ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	14
8	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	15
9	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	15
10	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ.....	17
11	ΠΟΣΟΣΤΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ.....	23
12	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ	23
13	ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΥΠΟΔΡΑΣΕΙΣ.....	23
14	ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	26
15	ΆΛΛΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ.....	35
16	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΈΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	36
17	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ - ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	38
18	ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΈΡΓΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΟΥΝ	39
19	ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΟΤΔ.....	42
20	ΈΝΤΑΞΗ ΈΡΓΟΥ ΣΤΗ ΔΡΑΣΗ 19.2.2.....	43
21	ΌΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΈΡΓΩΝ	44
22	ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΧΟΡΗΓΙΑΣ.....	45
23	ΕΛΕΓΧΟΙ	52
24	ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΙ.....	54
25	ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΤΥΠΙΩΝ	58
26	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	59
27	ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΙΤΗΤΩΝ	60
28	ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	60
29	ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ / ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	61

1 Γενικά Στοιχεία της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης LEADER

1.1 Στο πλαίσιο του «Μέτρου 19-LEADER» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 η Διαχειριστική Αρχή του ΠΑΑ ενέκρινε την εφαρμογή της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης της Ομάδας Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ) με την επωνυμία: **«ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΦΟΥ «ΑΦΡΟΔΙΤΗ» ΛΤΔ**», (εφεξής αποκαλούμενη **ΟΤΔ**).

1.2 Για την εφαρμογή της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης υπεγράφη η από **04/05/2016** Συμφωνία-Ειδικοί-Όροι της Σύμβασης μεταξύ του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και της ΟΤΔ.

1.3 Βασικά στοιχεία και στόχοι της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης της ΟΤΔ είναι τα ακόλουθα:

Ως κεντρικό θέμα «συσπείρωσης» για την περιοχή παρέμβασης, γύρω από το οποίο διαρθρώνεται η αναπτυξιακή στρατηγική και εξειδικεύονται οι στρατηγικοί στόχοι του τοπικού προγράμματος, είναι:

«Η αυτοτροφοδοτούμενη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής μέσα από την ανάδειξη και αξιοποίηση των συγκριτικών της πλεονεκτημάτων και την συνεργασία των φορέων της»

Οι στόχοι της Στρατηγικής είναι οι ακόλουθοι:

- Η ανάδειξη και Προστασία του Φυσικού και Πολιτιστικού περιβάλλοντος
- Η διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας και ενίσχυση της ελκυστικότητας της περιοχής ως τόπου εργασίας
- Η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και ενίσχυση της ελκυστικότητας της περιοχής ως χώρου μόνιμης κατοικίας
- Η διασύνδεση τουριστικά αναπτυγμένων περιοχών (παραλιακή ζώνη) με την ενδοχώρα
- Η ενίσχυση της συνεργασίας και της ικανότητας των τοπικών φορέων και του τοπικού πληθυσμού για την επίτευξη της τοπικής ανάπτυξης.

Η επίτευξη όλων των στόχων της Στρατηγικής είναι σε άμεση συνάφεια και στηρίζεται στην κινητοποίηση και στην ολοκληρωμένη συμμετοχή και εμπύχωση του τοπικού πληθυσμού, των επιχειρήσεων και φορέων της τοπικής οικονομίας, καθώς και στη δημιουργία και ανταλλαγή γνώσης και τεχνογνωσίας και στην ενθάρρυνση της τοπικής κοινωνίας προς την υιοθέτηση καινοτόμων επιχειρηματικών ιδεών, μέσα από δράσεις ενίσχυσης της συνεργασίας και της ικανότητας των τοπικών φορέων και του τοπικού πληθυσμού για την επίτευξη της τοπικής ανάπτυξης.

Ειδικότερα, η στρατηγική του τοπικού προγράμματος συνδέεται :

- Με την προτεραιότητα 6 β) "προώθηση της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές"

- με τον Γενικό Στόχο και τους τρεις αλληλένδετους ειδικούς στόχους του ΠΑΑ 2014-2020 και ειδικότερα με τον τρίτο ειδικό στόχο «Η βελτίωση της ζωτικότητας των περιοχών της υπαίθρου»
- με την στρατηγική «Ευρώπη 2020» και ειδικότερα με τους στόχους :
  - ο Απασχόληση και
  - ο Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

1.4 Η στρατηγική τοπικής ανάπτυξης της ΟΤΔ περιλαμβάνει τα ακόλουθα Καθεστώτα του Μέτρου 19 LEADER:

Πίνακας 1: Κατανομή πιστώσεων στην ΟΤΔ

ΚΩΔΙΚΟΣ / ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ LEADER	ΕΓΚΡΙΜΕΝΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
19.1 «Προπαρασκευαστική Υποστήριξη»	40.000,00
19.2 «Στήριξη για την υλοποίηση των Δράσεων στο πλαίσιο της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων»	2.077.519,00
19.3 «Προετοιμασία και υλοποίηση Έργων Συνεργασίας των ΟΤΔ»	116.192,00
19.4 «Έξοδα Λειτουργίας – Συντονισμός της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης»	557.723,00
ΣΥΝΟΛΟ	2.791.435,00

1.5 Τα ανωτέρω ποσά δύναται να αναμορφώνονται στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) κατόπιν έγκρισης από την Διαχειριστική Αρχή του ΠΑΑ 2014-2020 των τροποποιήσεων της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης με μεταφορά πιστώσεων μεταξύ των Καθεστώτων και β) κατόπιν αυξομείωσης των πιστώσεων στην Τοπική Στρατηγική από την Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ).

1.6 Στο πλαίσιο της Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης, έχουν εγκριθεί συνολικά για όλες τις δράσεις πιστώσεις **Δημόσιας Δαπάνης ύψους 2.791.435 Ευρώ** από τα οποία τα **Ευρώ αποτελούν την Κοινοτική Συμμετοχή** που καλύπτεται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και τα **Ευρώ την Εθνική Συμμετοχή**.

1.7 Περιοχή παρέμβασης της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης αποτελούν οι ακόλουθες Κοινότητες:

Η Περιοχή παρέμβασης αποτελείται από 100 κοινότητες της επαρχίας Πάφου, περιλαμβάνει συνολικά 18.482 κατοίκους ενώ καλύπτει έκταση 1.130,36 τετραγωνικά χιλιόμετρα(km²). Ποσοστιαία αποτελεί το 20,94% του συνολικού πληθυσμού της Επαρχίας Πάφου με βάση την απογραφή του 2011 ενώ καλύπτει το 81,33% της συνολικής της έκτασης με πληθυσμιακή πυκνότητα 16,35 κατοίκους ανά km². Ουσιαστικά η περιοχή παρέμβασης περιλαμβάνει το σύνολο της επαρχίας Πάφου πλην των περιοχών που καλύπτονται από το Τοπικό σχέδιο και συνιστούν ένα ενιαίο αστικό συγκρότημα γύρω από τον Δήμο Πάφου, καθώς και του Δήμου Πόλεως Χρυσοχούς.

A/A	Κωδικός Κοινότητας	Κοινότητα	Πληθυσμός ¹
1	6102	Νικόκλεια	121
2	6112	Επισκοπή Πάφου	220
3	6113	Νατά	181
4	6115	Αξύλου	61
5	6116	Ελεδιό	44
6	6122	Στρουμπί	540
7	6124	Καλλέπεια	326
8	6125	Λετύμβου	249
9	6128	Λεμώννα	51
10	6129	Χούλου	147
11	6130	Ακουρσός	22
12	6132	Κάθικας	438
13	6200	Πάνω Αρχιμανδρίτα	43
14	6201	Φασούλα Πάφου	56
15	6202	Μούσερε	2
16	6204	Μαμώνια	51
17	6205	Άγιος Γεώργιος Πάφου	101
18	6206	Σταυροκόννου	56
19	6208	Τραχυπέδουλα	64
20	6210	Κελοκέδαρα	193
21	6211	Σαλαμιού	265
22	6213	Κέδαρες	80
23	6214	Μέσανα	31
24	6215	Πραιπώρι	23
25	6216	Φιλούσα Κελοκεδάρων	17
26	6217	Αρμίνου	24
27	6218	Άγιος Νικόλαος Πάφου	61
28	6219	Άγιος Ιωάννης Πάφου	29
29	6220	Αμαργέτη	209
30	6221	Αγία Μαρίνα Κελοκεδάρων	37

31	6222	Πενταλιά	63
32	6224	Γαλαταριά	56
33	6225	Κοιλίνεια	39
34	6226	Βρέτσια	1
35	6227	Στατός-Άγιος Φώτιος	243
36	6230	Πάνω Παναγιά	481
37	6231	Ασπρογιά	60
38	6301	Άγιος Δημητριανός	91
39	6303	Δρινιά	55
40	6304	Μηλιά Πάφου	14
41	6305	Κρίτου Μαρόττου	85
42	6306	Φύτη	150
43	6307	Λάσα	67
44	6308	Δρύμου	110
45	6310	Σίμου	185
46	6315	Φιλούσα Χρυσοχούς	31
47	6320	Λυσός	205
48	6331	Γιόλου	762
49	6332	Πάνω Ακουρδάλεια	44
50	6334	Κάτω Ακουρδάλεια	65
51	6336	Κρίτου Τέρα	86
52	6337	Σκούλλη	65
53	6345	Γουδί	204
54	6350	Κάτω Αρόδες	39
55	6351	Πάνω Αρόδες	135
56	6352	Ίνεια	385
57	6353	Δρούσεια	405
58	6360	Πελαθούσα	57
59	6361	Κυνούσα	71
60	6363	Αργάκα	1078
61	6366	Νέα Δήμματα	50
62	6367	Πομός	448
63	6369	Άγιος Ισίδωρος	7
64	6100	Κούκλια Πάφου ²	892
65	6101	Μανδριά Πάφου	893
66	6103	Σουσκιού	10
67	6107	Αναρίτα	876
68	6111	Άρμου	600
69	6114	Χολέτρια	264
70	6120	Τσάδα	1043
71	6121	Κοίλη	466
72	6123	Πολέμι	848
73	6127	Κούρδακα	7
74	6207	Πρασιό Πάφου	8
75	6212	Κιδάσι	11
76	6223	Φάλεια	2

77	6228	Λαπηθιού	0
78	6229	Μαμούνταλη	18
79	6300	Ψάθι	110
80	6302	Κανναβιού	175
81	6311	Αναδιού	17
82	6312	Σαραμά	2
83	6313	Ευρέτου	3
84	6318	Μελάδεια	17
85	6319	Μελάνδρα	2
86	6321	Περιστερώννα Πάφου	302
87	6330	Θελέτρα	269
88	6333	Μηλιού	89
89	6335	Τέρα	36
90	6338	Χόλη	83
91	6339	Λουκρούνου	4
92	6340	Καραμούλληδες	33
93	6341	Χρυσοχού	132
94	6344	Νέο Χωριό Πάφου	519
95	6354	Φάσλι	0
96	6355	Ανδρολίκου	34
97	6362	Μακούντα	116
98	6364	Γιαλιά	202
99	6365	Αγία Μαρίνα Χρυσοχούς	647
100	6368	Στενή	173
		Σύνολο	18.482

2 Αντικείμενο της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος

- 2.1** Με την παρούσα πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος καλούνται οι ενδιαφερόμενοι (υποψήφιοι δικαιούχοι) να υποβάλλουν τις Αιτήσεις τους στο πλαίσιο της Δράσης 19.2.2 «Δράσεις ενίσχυσης επενδύσεων για μη γεωργικές δραστηριότητες».
- 2.2** Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός (Δημόσια Δαπάνη) της Δράσης ανέρχεται σε 1,060,000 Ευρώ και το Συνολικό Κόστος της δράσης εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε 2,120,000 Ευρώ.
- 2.3** Η ενίσχυση χορηγείται στον Δικαιούχο με τη μορφή επιχορήγησης και το ύψος της υπολογίζεται ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών του Έργου.

2.4 Αναπόσπαστο τμήμα της παρούσας πρόσκλησης αποτελούν τα ακόλουθα έντυπα, τα οποία υπάρχουν σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή ή / και σε ανάρτηση στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ:

- I. Κριτήρια επιλογής (βαθμολογούμενα κριτήρια) (Παράρτημα 1).
- II. Υπόδειγμα της αίτησης που πρέπει να συμπληρωθεί από τους ενδιαφερόμενους (δυνητικούς δικαιούχους) (Παράρτημα 2).
- III. Επιπλέον υποστηρικτικό υλικό που κρίνει η ΟΤΔ ότι βοηθά τους υποψήφιους επενδυτές στη διαδικασία υποβολής της αίτησης. (ανάρτηση στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ).

3 Ερμηνεία Όρων

3.1 «Αγροτικές Περιοχές»: θεωρούνται όλες οι περιοχές της Κύπρου εκτός των αστικών περιοχών σύμφωνα με τον διαχωρισμό του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως (Παράρτημα 5), ο οποίος περιγράφεται στη Συμφωνία της Εταιρικής Σχέσης.

3.2 «Γεωργός»: θεωρείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που διαθέτει εκμετάλλευση ευρισκόμενη στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας, στο οποίο ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος από το κράτος και ασκεί γεωργική δραστηριότητα.

3.3 «Δικαιούχοι»: Θεωρούνται οι πολύ μικρές ή μικρές Επιχειρήσεις και άλλα φυσικά πρόσωπα σε αγροτικές περιοχές και γεωργοί ή μέλη γεωργικού νοικοκυριού οι οποίοι εγκρίθηκαν για χορηγία με την παρούσα Πρόσκληση. Η επένδυση θα γίνει στην περιοχή παρέμβασης της ΟΤΔ.

3.4 «Δράση»: Είναι η Δράση 19.2.2 «Δράσεις ενίσχυσης επενδύσεων για μη γεωργικές δραστηριότητες».

3.5 «Δυνητικοί Δικαιούχοι»/ «αιτητές»: Θεωρούνται:

(α) οι πολύ μικρές ή μικρές Επιχειρήσεις οι οποίες ασκούν ή προτίθενται να ασκήσουν οικονομική δραστηριότητα με την υλοποίηση της δράσης τους σε αγροτικές περιοχές,

(β) φυσικά πρόσωπα που διαμένουν σε αγροτικές περιοχές,

(γ) γεωργοί ή μέλη γεωργικού νοικοκυριού.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι/ αιτητές θα πρέπει να υποβάλλουν αίτηση για χορηγία η οποία θα υλοποιηθεί στην περιοχή παρέμβασης της ΟΤΔ.

3.6 «Έναρξη Εργασιών»: Θεωρείται η έναρξη των οικοδομικών εργασιών και/ή αγορά νέου εξοπλισμού/ μηχανημάτων.

3.7 «Επιλέξιμες Δαπάνες»: Θεωρούνται όλες οι δαπάνες που αναφέρονται στην Παράγραφο 13. Επιλέξιμες Δαπάνες για Χρηματοδότηση πρέπει να είναι σύμφωνες με τους Κανονισμούς (ΕΚ) 1303/2013 και 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, τον Κανονισμό (ΕΚ) 651/2014 της Επιτροπής και τον Κανονισμό (ΕΚ) 1407/2013 της Επιτροπής, καθώς και την Απόφαση της Επιτροπής της ΕΕ με αριθμό C (2014) 5045 και ημερομηνία 23.7.2014, με την οποία καθορίστηκε ο Χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων της Κύπρου για την περίοδο 2014-2020.

3.8 «Επιχείρηση»: Για τους σκοπούς της παρούσας Πρόσκλησης, Επιχείρηση θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα (σύμφωνα με τη Σύσταση της Επιτροπής 2003/361/ΕΚ), ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομικά ή οικογενειακά, εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

3.9 «Έργο ή Επενδυτικό Έργο»: Θεωρείται η απλή συντήρηση/ αποκατάσταση/ ριζική αναβάθμιση/ επέκταση/ ανέγερση μιας οικοδομής, ώστε αυτή να χρησιμοποιηθεί για χρήση του είδους που αναφέρεται στην παράγραφο 2 της παρούσας πρόσκλησης ή/και η αγορά νέου εξοπλισμού/ μηχανημάτων, σχετικού με το έργο .

3.10 «Χώροι Εστίασης»: Κέντρα εστίασης με βάση τους περί Κέντρων Αναψυχής Νόμους του ΚΟΤ 1985 έως 2007 και τα καφενεία.

3.11 «Μέλος Γεωργικού Νοικοκυριού»: Θεωρείται οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ομάδα φυσικών ή νομικών προσώπων, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή, με την εξαίρεση των γεωργικών εργατών, νοουμένου ότι το μέλος εξασκεί μία γεωργική δραστηριότητα στην γεωργική εκμετάλλευση κατά τη στιγμή της υποβολής της αίτησης.

- 3.12 «Ξενοδοχεία και Τουριστικά Καταλύματα»:** με βάση την περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων Νομοθεσία του 1969 έως 2014.
- 3.13 «Πολύ Μικρές και Μικρές Επιχειρήσεις»:** Θεωρούνται οι Επιχειρήσεις όπως αυτές ορίζονται από τη Σύσταση της Επιτροπής με αριθμό 2003/361/ΕΚ (Παράρτημα 4 της παρούσας Πρόσκλησης). Συγκεκριμένα, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ και ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από δέκα εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ. Για σκοπούς ελέγχου των πιο πάνω ορίων, θα αθροίζονται τα στοιχεία των συνδεδεμένων και συνεργαζόμενων επιχειρήσεων, όπως ορίζεται στη σύσταση αρ. 2003/361/ΕΚ.
- 3.14 «Παραδοσιακή Οικοδομή»:** Παραδοσιακή Οικοδομή με βάση τον Περί Τουριστικών Καταλυμάτων Νόμο του 1969 ως 2014 και τους περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Παραδοσιακές Οικοδομές) Κανονισμούς 1993 - 2005.
- 3.15 «Πρόταση ή Επενδυτική Πρόταση»:** Θεωρείται η αίτηση που υποβάλλει ο Δυνητικός Δικαιούχος για συγκεκριμένο Έργο ή Επενδυτικό Έργο.
- 3.16 «Πρόσκληση»:** Θεωρείται το παρόν έγγραφο που αφορά την υλοποίηση επενδύσεων για μη γεωργικές δραστηριότητες από Δυνητικούς Δικαιούχους στην περιοχή παρέμβασης της ΟΤΔ.
- 3.17 «Συνολική Επιλέξιμη Δαπάνη»:** Θεωρείται το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών μιας αίτησης, στα πλαίσια της παρούσας Πρόσκλησης.
- 3.18 «Συνολική Δαπάνη»:** Θεωρείται το σύνολο των επιλέξιμων και μη επιλέξιμων δαπανών μιας Αίτησης στα πλαίσια της παρούσας Πρόσκλησης (συνολικό κόστος).
- 3.19 «Φυσικό πρόσωπο σε αγροτική περιοχή»:** Για τους σκοπούς της παρούσας Δράσης, όπου αναφέρεται η λέξη φυσικό πρόσωπο σε αγροτική περιοχή αφορά οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο που διαμένει σε αγροτική περιοχή. Το Φυσικό πρόσωπο μπορεί να είναι είτε ένα μόνο άτομο, είτε μία ομάδα ατόμων (εφόσον αυτά δεν συνιστούν νομικό πρόσωπο). Ως ομάδες ατόμων μπορούν να θεωρηθούν οι σύζυγοι, τα αδέλφια και οι συγγληρονόμοι. Στην προκειμένη περίπτωση ως φυσικό

πρόσωπο θεωρείται ο εξουσιοδοτημένος διαχειριστής της ομάδας, στο όνομα του οποίου υποβάλλεται η Αίτηση. Το άτομο / ο διαχειριστής της ομάδας θα πρέπει να έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας, να έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα και να είναι νομικά και οικονομικά υπεύθυνο για τη λειτουργία της επιχείρησης.

3.20 «Χορηγία /Χρηματοδότηση/ Ενίσχυση»: Θεωρείται το ποσό που παρέχεται ως οικονομική βοήθεια στο Δικαιούχο.

4 Φορείς Υλοποίησης

4.1 Διαχειριστική Αρχή

Το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος είναι η Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020.

4.2 Τμήμα Γεωργίας (Κλάδος Αγροτικής Οικονομικής και Ανάπτυξης)

Ο Κλάδος Αγροτικής Οικονομικής και Ανάπτυξης του Τμήματος Γεωργίας είναι μεταξύ άλλων υπεύθυνος για την εξέταση και έγκριση/ απόρριψη των εντύπων των Προσκλήσεων Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για την υλοποίηση των δράσεων των ΟΤΔ στο πλαίσιο εφαρμογής των στρατηγικών τους.

4.3 Ομάδα Τοπικής Δράσης

4.3.1 Η ΟΤΔ έχει ευθύνη της διαχείρισης για την υλοποίηση των Δράσεων στο πλαίσιο του Καθεστώτος 19.2. Οι βασικές της ευθύνες έναντι των Δικαιούχων είναι:

- Η δημοσίευση της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος και η διεξαγωγή της διαδικασίας αξιολόγησης και έγκρισης των Αιτήσεων που υποβάλλονται από τους αιτητές. Η τελική επαλήθευση της επιλεξιμότητας πριν από την έγκριση των προς χρηματοδότηση πράξεων, αφού επιλεγούν από τις ΟΤΔ, θα γίνεται από το Τμήμα Γεωργίας.
- Η ενημέρωση και η πληροφόρηση των ενδιαφερομένων σε όλα τα θέματα που σχετίζονται με την πρόσκληση υποβολής αιτήσεων.
- Η παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης και ολοκλήρωσης των Έργων.

- Ο έλεγχος και η συμμόρφωση των δικαιούχων με τις Εθνικές και Κοινοτικές Πολιτικές.
- Η παρακολούθηση της λειτουργίας των Έργων κατά τα επόμενα πέντε χρόνια μετά την ημερομηνία της τελικής πληρωμής τους.

Σημειώνεται ότι η διεκπεραίωση των διαδικασιών πληρωμής στους Δικαιούχους θα γίνεται από τον ΚΟΑΠ.

4.4 Μονάδα Εφαρμογής

4.4.1 Μονάδα Εφαρμογής του Μέτρου 19 – LEADER είναι το Τμήμα Γεωργίας (Κλάδος Εξουσιοδότησης Πληρωμών). Οι βασικές ευθύνες της Μονάδας Εφαρμογής είναι οι ακόλουθες:

- Η διενέργεια των αναγκαίων ελέγχων, σε συνεργασία με τις Αρμόδιες Υπηρεσίες, και την επικύρωση των αποφάσεων των ΟΤΔ, όσον αφορά την επιλεξιμότητα των αιτήσεων και της διαδικασίας, που ακολουθήθηκε.
- Η τελική επαλήθευση της επιλεξιμότητας των προς χρηματοδότηση Έργων, αφού επιλεγούν από τις ΟΤΔ και την έκδοση καταλόγων με τις εγκριμένες δράσεις. Η Μονάδα Εφαρμογής δύναται να εξασφαλίσει τυχόν απόψεις από άλλα αρμόδια Υπουργεία /Τμήματα /Υπηρεσίες, εφόσον κριθεί απαραίτητο.
- Η εξέταση και έγκριση των αιτημάτων τροποποίησης Έργων. Η Μονάδα Εφαρμογής δύναται να εξασφαλίσει τυχόν απόψεις από άλλες αρμόδιες Υπηρεσίες/ Τμήματα/ Υπουργεία, εφόσον κριθεί απαραίτητο.
- Ο έλεγχος του ποσοστού υλοποίησης του Έργου με τη διεξαγωγή επιτόπιου ελέγχου, όπου απαιτείται. Για σκοπούς ελέγχου των Έργων οι Λειτουργοί ενδέχεται να προέρχονται από άλλα Τμήματα/ Υπηρεσίες.
- Η επαλήθευση της επιλεξιμότητας των παραστατικών, η υποβολή στον Κυπριακό Οργανισμό Πληρωμών της αίτησης για πληρωμή του Δικαιούχου και η ενημέρωση της ΟΤΔ.

4.5 Οργανισμός Πληρωμών: Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ)

Ο ΚΟΑΠ είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση, επίβλεψη και παρακολούθηση του ΠΑΑ 2014 – 2020 στο οποίο περιλαμβάνεται και το Μέτρο 19.2.

4.5.1 Οι βασικές ευθύνες του ΚΟΑΠ για το Μέτρο 19.2 είναι οι ακόλουθες:

- Η επαλήθευση και επιβεβαίωση της ορθότητας των δαπανών των δικαιούχων.
- Η καταβολή της χορηγίας.

5 Ενημέρωση Υποψήφιων Δικαιούχων και Παραλαβή Πρόσκλησης

5.1 Η παρούσα πρόσκληση και τα Παραρτήματα αυτής διατίθενται, στα γραφεία της ΟΤΔ «Αναπτυξιακή Εταιρεία Πάφου «ΑΦΡΟΔΙΤΗ» ΛΤΔ», Δ/ση: Λεωφόρος Ελλάδος 23, Patra Court, Γρ. 301-302, 8020, Πάφος, κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες. Για την παραλαβή της δεν προβλέπεται κόστος. Επίσης, είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ.

Περίληψη της πρόσκλησης έχει σταλεί προς δημοσίευση στον τοπικό τύπο και συγκεκριμένα:

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ
ΠΟΛΙΤΗΣ	22 ΙΟΥΝΙΟΥ 2018
ΧΑΡΑΥΓΗ	22 ΙΟΥΝΙΟΥ 2018

6 Διευκρινίσεις Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος – Πληροφορίες

6.1 Οι Δυνητικοί Δικαιούχοι μπορούν να ζητούν πληροφορίες και διευκρινίσεις για το περιεχόμενο της παρούσας Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος από την ΟΤΔ «Αναπτυξιακή Εταιρεία Πάφου «ΑΦΡΟΔΙΤΗ» ΛΤΔ», αποκλειστικά εγγράφως στην ταχυδρομική διεύθυνση: Λεωφόρος Ελλάδος 23, Patra Court, Γρ. 301-302, 8020, Πάφος ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση anetpa@cytanet.com.cy.

6.2 Συμπληρωματικές έγγραφες διευκρινίσεις σχετικά με την Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος θα παρέχονται από την ΟΤΔ το αργότερο πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν την εκπνοή της καταληκτικής ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων και

εφόσον έχουν ζητηθεί τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες πριν την ημερομηνία αυτή (καταληκτική ημερομηνία υποβολής).

- 6.3 Οι ως άνω έγγραφες διευκρινίσεις αναρτώνται υποχρεωτικά και στην ιστοσελίδα της ΟΤΔ στην ως άνω προθεσμία.

7 Χρόνος και Τόπος Υποβολής Αιτήσεων

- 7.1 Η προθεσμία υποβολής των Αιτήσεων - Φακέλων Υποψηφιότητας είναι η **26/10/2018, ημέρα ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ και ώρα 12:00 το μεσημέρι.**

- 7.2 Οι Αιτήσεις υποβάλλονται με το χέρι ή συστημένες μέσω ταχυδρομείου ή με ταχυμεταφορά στην έδρα της ΟΤΔ στη Διεύθυνση Λεωφόρος Ελλάδος 23, Patra Court, Γρ. 301-302, 8020, Πάφος.

- 7.3 Ισχύουσες είναι μόνο οι Αιτήσεις που θα παραληφθούν από την ΟΤΔ μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα υποβολής αιτήσεων. Σε περίπτωση υποβολής με συστημένη επιστολή ή με ταχυμεταφορά θα πρέπει ο φάκελος της Αίτησης να περιέλθει ομοίως μέχρι την προαναφερθείσα ημέρα και ώρα με αποκλειστική ευθύνη των ενδιαφερομένων. Σε περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο κάποια Αίτηση υποβληθεί ή περιέλθει στο πρωτόκολλο της ΟΤΔ μετά την καταληκτική ημερομηνία και ώρα υποβολής δεν γίνεται δεκτή ως ουδέποτε υποβληθείσα και επιστρέφεται σε αυτούς που την υπέβαλαν.

- 7.4 Σε κάθε υποβαλλόμενη Αίτηση δίδεται αριθμός πρωτοκόλλου.

- 7.5 Η ΟΤΔ μπορεί να προβεί σε παράταση της προθεσμίας υποβολής των Επενδυτικών Αιτήσεων, μετά από έγκριση του Τμήματος Γεωργίας (Κλάδος Αγροτικής Οικονομικής και Ανάπτυξης).

- 7.6 Η ΟΤΔ απευθύνει εκ νέου Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος μετά από έγκριση του Τμήματος Γεωργίας (Κλάδος Αγροτικής Οικονομικής και Ανάπτυξης σε περίπτωση που έχει διαθέσιμες πιστώσεις και εφόσον:

- α) δεν έχει συγκεντρώσει αξιόλογες Αιτήσεις από δυνητικούς δικαιούχους ή
- β) εκτιμά ότι έχει μεταβληθεί το επενδυτικό ενδιαφέρον στην περιοχή.

8 Περιεχόμενο Αιτήσεων

- 8.1** Οι Δυνητικοί Δικαιούχοι πρέπει να υποβάλλουν συμπληρωμένη «Αίτηση», στην ελληνική γλώσσα.
- 8.2** Αιτήσεις, οι οποίες δεν ακολουθούν το υπόδειγμα της αίτησης απορρίπτονται κατά τη διαδικασία αξιολόγησης.
- 8.3** Η αίτηση υποβάλλεται έντυπα σε 2 αντίγραφα (ένα εκ των οποίων είναι το πρωτότυπο) και σε ηλεκτρονική μορφή σε κάθε φάκελο (CD-ROM). Σε ηλεκτρονική επεξεργάσιμη μορφή (word ή excel) υποβάλλονται τα στοιχεία του Πίνακα της Αίτησης που αφορούν στην «Αναλυτική Περιγραφή της Προτεινόμενης Επένδυσης». Σε περίπτωση αντίθεσης υπερισχύει το έντυπο πρωτότυπο.

9 Δικαιούχοι

- 9.1** Δικαιούχοι των χρηματοδοτικών ενισχύσεων που θα παραχωρούνται μέσω του Καθεστώτος είναι οι πολύ μικρές ή μικρές Επιχειρήσεις οι οποίες ασκούν ή προτίθενται να ασκήσουν οικονομική δραστηριότητα με την υλοποίηση της δράσης τους σε αγροτικές περιοχές και άλλα φυσικά πρόσωπα που διαμένουν σε αγροτικές περιοχές, καθώς και γεωργοί ή μέλη γεωργικού νοικοκυριού οι οποίοι υποβάλλουν αίτηση για χορηγία δράσης η οποία θα υλοποιηθεί στην περιοχή παρέμβασης της ΟΤΔ. Σχετικά οι γεωργοί και τα μέλη των γεωργικών νοικοκυριών θα πρέπει να επισυνάπτουν ως αποδεικτικό στοιχείο πρόσφατη βεβαίωση των Κοινωνικών Ασφαλίσεων στην οποία να αναφέρεται ότι ασχολούνται με την γεωργία. Το πιστοποιητικό κοινωνικών ασφαλίσεων θα πρέπει να ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Τα φυσικά πρόσωπα (με εξαίρεση τους γεωργούς ή/και τα μέλη του γεωργικού νοικοκυριού) θα πρέπει να προσκομίζουν βεβαίωση από τον Κοινοτάρχη της Αρχής Τοπικής Αυτοδιοίκησης για το χώρο μόνιμης διαμονής τους.
- 9.2** Οι Δικαιούχοι θα πρέπει να αναλάβουν να διασφαλίσουν ότι οι μόνιμες κατασκευές και τα μηχανήματα/ εξοπλισμός, τα οποία θα επιδοτηθούν μέσω της αίτησης τους, θα αξιοποιηθούν για το σκοπό και στη συγκεκριμένη επένδυση που έχουν εγκριθεί για τουλάχιστον **πέντε** χρόνια από την τελική πληρωμή. Η δέσμευση θα ισχύει και για τυχόν, νέο ιδιοκτήτη / διαχειριστή της επένδυσης.

9.3 Η αλλαγή ιδιοκτησιακού καθεστώτος της επιχείρησης επιτρέπεται σε αιτιολογημένες περιπτώσεις και πάντοτε μετά από έγκριση της Μονάδας Εφαρμογής. Η αλλαγή ιδιοκτησιακού καθεστώτος στην επιχείρηση χωρίς την εξασφάλιση της έγκρισης της Μονάδας Εφαρμογής ενδέχεται να οδηγήσει σε απόρριψη της αίτησης και, εάν έχει καταβληθεί ενίσχυση, σε ανάκτηση του καταβληθέντος ποσού. Ο συγκεκριμένος έλεγχος διενεργείται σε ετήσια βάση σε δείγμα αιτήσεων με βάση την απαίτηση του Κανονισμού για διενέργεια εκ των υστέρων ελέγχων.

9.4 Δεν θα γίνονται δεκτές αιτήσεις όπου η αιτήτρια Επιχείρηση δεν θα είναι και η Επιχείρηση που θα διαχειρίζεται τη λειτουργία του Έργου.

9.5 Δεν θα γίνονται δεκτές αιτήσεις όπου η αιτήτρια Επιχείρηση (αυτή ή οι μέτοχοι της) ή ο αιτητής φυσικό πρόσωπο θα είναι:

- ο εργολάβος του έργου ή
- υπεργολάβος του έργου ή
- μέτοχος στην εργοληπτική εταιρεία που θα αναλάβει την εκτέλεση του έργου ή
- μέτοχος στην εταιρεία που προμηθεύει τα υλικά.

Επίσης δεν θα γίνονται δεκτές αιτήσεις όπου οι μέτοχοι της αιτήτριας Επιχείρησης ή ο αιτητής ως φυσικό πρόσωπο δεν έχουν οποιαδήποτε ιδιάζουσα σχέση, ούτε οποιαδήποτε εξ αίματος, εξ αγχιστείας, εξ υιοθεσίας ή εκ βαπτίσματος συγγένεια μέχρι δεύτερου βαθμού, ούτε συνδέονται οικονομικά:

- με τον εργολάβο του Έργου ή
- με τον υπεργολάβο του Έργου ή
- με μέτοχο στην εργοληπτική εταιρεία που θα αναλάβει την εκτέλεση του Έργου ή
- με μέτοχο στην εταιρεία που προμηθεύει τα υλικά.

9.6 Τονίζεται επίσης ότι τα εργατικά της επιχείρησης καθώς και η οικογενειακή εργασία δεν θεωρούνται επιλέξιμες δράσεις και ως εκ τούτου δεν επιδοτούνται. Σε αυτές τις

περιπτώσεις λαμβάνεται υπόψη για σκοπούς χορηγίας μόνο το πραγματικό κόστος των υλικών κατασκευής.

9.7 Σε περίπτωση που η αιτήτρια Επιχείρηση ή ο αιτητής φυσικό πρόσωπο δεν είναι ιδιοκτήτρια/της της οικοδομής ή της γης, θα πρέπει:

- να υπάρχει η γραπτή συγκατάθεση του ιδιοκτήτη της οικοδομής ή της γης για την προτεινόμενη επιχειρηματική ανάπτυξη,
- να υπάρχει ενοικιαστήριο έγγραφο το οποίο να έχει τέτοια διάρκεια, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η Επιχείρηση θα συνεχίσει τις εργασίες της για χρονική περίοδο πέντε (5) χρόνων μετά την παροχή του τελευταίου τμήματος της εγκριμένης χορηγίας.

9.8 Ένας δυνητικός δικαιούχος δικαιούται να υποβάλει μόνο μία αίτηση στην παρούσα Πρόσκληση. Σε περίπτωση που μετά το πέρας της τελευταίας πρόσκλησης δεν έχουν διατεθεί όλα τα διαθέσιμα κονδύλια, υπάρχει δυνατότητα η παρούσα παράγραφος να αναθεωρηθεί.

9.9 Η ιδιοκτησία στα πλαίσια της οικογένειας, ανεξάρτητα αν είναι εγγεγραμμένη μόνο στον ένα σύζυγο, για σκοπούς εφαρμογής της παρούσας πρόσκλησης, θεωρείται ότι ανήκει και στους δύο συζύγους.

10 Προϋποθέσεις Συμμετοχής

10.1 Δικαίωμα συμμετοχής στο Καθεστώς έχουν αυτοί που ορίζονται στην **Παράγραφο 9** (Δικαιούχοι) της παρούσας Πρόσκλησης και προτίθενται να πραγματοποιήσουν επενδύσεις σε επιλέξιμες δράσεις όπως αυτές αναλύονται στην **Παράγραφο 13** της παρούσας Πρόσκλησης.

10.2 Η επένδυση για να είναι επιλέξιμη θα πρέπει να γίνει στην περιοχή παρέμβασης της ΟΤΔ.

10.3 Το κατώτατο ποσό χορηγίας (Δημόσιας Χρηματοδότησης) είναι το ποσό των €10.000 για όλους τους δικαιούχους.

10.4 Μαζί με την αίτηση θα πρέπει να υποβάλλονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά / πιστοποιητικά/ έγγραφα κ.λπ. που καθορίζονται στο έντυπο αίτησης και η τεχνοοικονομική μελέτη/ το απλοποιημένο σχέδιο βελτίωσης.

10.5 Η τεχνοοικονομική μελέτη είναι απαραίτητη για όλες τις νέες επιχειρήσεις και για υφιστάμενες όταν η συνολική επιλέξιμη δαπάνη είναι €50.000 (μη περιλαμβανομένου του Φ.Π.Α) και άνω ή εάν πρόκειται να δραστηριοποιηθούν σε νέους τομείς που περιλαμβάνονται στις δραστηριότητες που καλύπτει το Καθεστώς.

10.6 Οι αιτητές για υφιστάμενες επιχειρήσεις όταν η συνολική επιλέξιμη δαπάνη είναι κάτω των €50.000 (μη περιλαμβανομένου του Φ.Π.Α), δεν έχουν ως υποχρέωση την υποβολή Τεχνοοικονομικής Μελέτης, αλλά την υποβολή Απλοποιημένου Σχεδίου Βελτίωσης, στο οποίο να αποδεικνύεται ότι οι προτεινόμενες επενδύσεις βελτιώνουν την συνολική επίδοση της επιχείρησης.

10.7 Η **τεχνοοικονομική μελέτη**, όπως αναφέρεται πιο πάνω, πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής:

1. Γενικές Πληροφορίες για την επιχείρηση

- Ιστορικό Επιχείρησης
- Δραστηριότητα
- Εγκαταστάσεις και Υποδομές Επιχείρησης
- Παραγωγική διαδικασία
- Μετοχικό Κεφάλαιο
- Οργάνωση και Διοίκηση
- Απασχολούμενο προσωπικό και Οργανόγραμμα
- Πελάτες – Δίκτυο Διανομής

2. Ανάλυση Προτεινόμενης Επένδυσης

- Υφιστάμενη κατάσταση σε σχέση με τις προτεινόμενες υποδράσεις
- Σκοπός και Στόχοι
- Τόπος Εγκατάστασης
- Κεφαλαιουχικές Δαπάνες
- Τεχνολογία νέου εξοπλισμού / επένδυσης και τυχόν επιπτώσεις:
  - i. στη βελτίωση της μεθόδου παραγωγής,
  - ii. στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης,

iii. χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της επένδυσης.

3. Χρηματοδότηση της Επένδυσης

- Ίδια Κεφάλαια
- Δανειακά Κεφάλαια

4. Οικονομικότητα της επένδυσης

- Οικονομικές Προβλέψεις για δέκα (10) τουλάχιστον χρόνια μετά την επένδυση που να περιλαμβάνουν Λογαριασμό Αποτελεσμάτων / Κερδοζημιών και Κατάσταση Ταμειακής Ροής στη βάση επεξηγηματικών υποθέσεων για το σύνολο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.
  - Για να χαρακτηριστεί ένα σύνολο επενδύσεων μέσα σε μία επιχείρηση ως βιώσιμο, θα πρέπει καταρχήν η Καθαρά Παρούσα Αξία (Net Present Value), η οποία προκύπτει από τη σύγκριση των αναγόμενων στο παρόν μελλοντικών εισροών και εκροών σε ένα βάθος χρόνου 10 ετών, να είναι θετική (NPV>0).
  - Τεκμηρίωση Συντελεστή Προεξόφλησης

10.8 Το απλοποιημένο σχέδιο βελτίωσης, όπως αναφέρεται πιο πάνω, πρέπει να περιλαμβάνει τα σημεία 1 – 3 της τεχνοοικονομικής μελέτης, που αναφέρονται στο 10.7.

10.9 Επιχείρηση ή φυσικό πρόσωπο που εγκρίθηκε για οποιαδήποτε επιχορήγηση από άλλο Σχέδιο Ενισχύσεων για τις ίδιες επενδύσεις δεν δικαιούται χορηγία από το παρόν Καθεστώς.

10.10 Η ίδια συμμετοχή των δυνητικών δικαιούχων θα αποδεικνύεται από επίσημα στοιχεία που θα υποβάλλονται με το φάκελο της αίτησης πχ. λογαριασμοί καταθέσεων, επιστολή/ βεβαίωση τράπεζας κτλ. στο όνομα της επιχείρησης ή των κυρίων μετόχων ή του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης. Σε περίπτωση που τα ίδια κεφάλαια προέρχονται από μετόχους της επιχείρησης θα πρέπει να υποβάλλεται ξεχωριστή Υπεύθυνη Δήλωση/ Δέσμευση στην οποία να αναφέρεται η πρόθεση τους για παραχώρηση ιδίων κεφαλαίων στην επιχείρηση για χρηματοδότηση της επένδυσης της.

10.11 Στην περίπτωση **τραπεζικού δανεισμού** για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής ή μέρους της, είναι απαραίτητη η υποβολή επιστολής ή/και βεβαίωσης χρηματοπιστωτικού ιδρύματος για **έγκριση χρηματοδότησης** της επένδυσης.

10.12 Αιτήσεις που δεν τεκμηριώνουν τη χρηματοδότηση της επένδυσης είτε με ίδια κεφάλαια είτε μέσω δανεισμού θα προχωρούν σε αξιολόγηση νοουμένου ότι πληρούνται οι άλλοι όροι συμμετοχής. Μετά το πέρας της διαδικασίας αξιολόγησης και βαθμολόγησης και εάν η Επένδυση περιλαμβάνεται στον κατάλογο των Δικαιούχων, τότε θα δίνεται χρονικό διάστημα τριών μηνών από την ημερομηνία της επιστολής προκαταρκτικής έγκρισης για να παρουσιάσει τεκμηρίωση χρηματοδότησης της επένδυσης. Σε αντίθετη περίπτωση η προκαταρκτική έγκριση θα ακυρώνεται.

10.13 Οι προϋποθέσεις συμμετοχής συνοψίζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Πίνακας 3: Προϋποθέσεις συμμετοχής

A/A	Κριτήρια επιλεξιμότητας / Προϋποθέσεις συμμετοχής
1	Η Αίτηση έχει υποβληθεί εντός της τεθείσας από την Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος προθεσμίας.
2	Η Αίτηση έχει υποβληθεί στα τυποποιημένα έντυπα που προβλέπονται στην Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος.
3	Ο Δυνητικός Δικαιούχος πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας (ελάχιστα απαιτούμενα κριτήρια) που καθορίζονται στην παρούσα Πρόσκληση.
4	Οι επενδύσεις πραγματοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης¹ της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης.
5	<u>Οι αιτητές που υποβάλλουν αίτηση για τη Δράση δεν μπορούν να ξεκινούν να υλοποιούν τις προτεινόμενες επενδύσεις τους αμέσως μετά την υποβολή της αίτησης τους (εξαιρέση αποτελούν οι δαπάνες που αφορούν στις διάφορες μελέτες για το σχεδιασμό της επένδυσης). Η ημερομηνία μετά από την οποία μπορούν να ξεκινούν τις επενδύσεις τους είναι αυτή που θα αναγράφεται στην επιστολή προκαταρκτικής έγκρισης που θα λάβουν, εάν τελικά εγκριθούν . Όσοι αιτητές επιθυμούν να ξεκινήσουν τις επενδύσεις τους πριν την προκαταρκτική έγκριση της αίτησης τους και μετά την υποβολή της αίτησης στην Ομάδα Τοπικής</u>

¹ Όπως αναφέρεται στην Παράγραφο 1.6, της παρούσας Πρόσκλησης. .

	<u>Δράσης</u> , θα πρέπει να το αναφέρουν στην αίτηση και να υπογράψουν τη σχετική υπεύθυνη δήλωση στην οποία να αναφέρεται ότι δεν θα έχουν οποιαδήποτε απαίτηση σε περίπτωση μη έγκρισης της αίτησης τους. <u>Η δυνατότητα αυτή θα παραχωρηθεί υπό όρους με μελλοντική ανακοίνωση της οικίας Ομάδας Τοπικής Δράσης, μετά από την διεξαγωγή των προκαταρκτικών επιτόπιων ελέγχων. Στην ανακοίνωση θα καθορίζεται και η ημερομηνία μετά από την οποία θα μπορούν να ξεκινήσουν την υλοποίηση των επενδύσεών τους.</u>
6	Ο προϋπολογισμός του προτεινόμενου Έργου μπορεί να καλυφθεί από τους οικονομικούς πόρους της Πρόσκλησης και είναι μέσα στα καθορισμένα όρια (βλ. παράγραφο 1.4). Το κατώτατο ποσό χορηγίας (Δημόσιας Χρηματοδότησης) είναι το ποσό των €10.000 και ανώτατο ποσό χορηγίας το ποσό των €200.000.
7	Οι χώροι εστίασης για να είναι επιλέξιμοι θα πρέπει να έχουν συνολικό εσωτερικό καλυμμένο χώρο μέχρι 250 τ.μ.
8	Τα ξενοδοχεία για να είναι επιλέξιμα δεν θα πρέπει να έχουν περισσότερες από 30 κλίνες.
9	Κατά την περίοδο εξέτασης της αίτησης μέχρι και την καταβολή της σχετικής χορηγίας, οι Δικαιούχοι πρέπει να κατέχουν όλα τα απαραίτητα πιστοποιητικά που προβλέπονται από τη σχετική Εθνική και Κοινοτική Νομοθεσία. Στις περιπτώσεις οικοδομικών εργασιών οι Δικαιούχοι θα πρέπει να προσκομίσουν πολεοδομική άδεια κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, για τη συγκεκριμένη Πρόσκληση . Η προσκόμιση της άδειας οικοδομής μπορεί να γίνει μέχρι και τρεις μήνες από την ημερομηνία της Προκαταρκτικής έγκρισης.
10	Η αίτηση πρέπει να είναι συμβατή με το αντικείμενο και τους στόχους της Πρόσκλησης.
11	Η αίτηση πρέπει να εμπίπτει στις κατηγορίες επιλέξιμων υποδράσεων της Πρόσκλησης.
12	Η αίτηση πρέπει να είναι συμβατή με τους όρους επιλεξιμότητας, όπως περιγράφονται στην παρούσα Πρόσκληση.
13	Το έργο θα πρέπει να ολοκληρωθεί μέσα σε διάστημα 24 μηνών από την ημερομηνία η οποία θα αναφέρεται στην επιστολή Προκαταρκτικής Έγκρισης των ΟΤΔ (επέκταση της περιόδου υλοποίησης για τους αιτητές μπορεί να αποφασιστεί και να κοινοποιηθεί προς τους αιτητές από την ΟΤΔ μετά από

	έγκριση της Μονάδας Εφαρμογής). Επίσης θα πρέπει να υπάρχει συμβατότητα της χρονικής περιόδου υλοποίησης του Έργου με την περίοδο εφαρμογής, όπως ορίζεται στην παρούσα Πρόσκληση.
14	Ο Δικαιούχος θα πρέπει να αναλάβει να διασφαλίσει ότι οι μόνιμες κατασκευές και τα μηχανήματα/ εξοπλισμός, τα οποία θα επιδοτηθούν μέσω της αίτησης του, θα αξιοποιηθούν για το σκοπό και στη συγκεκριμένη επένδυση που έχουν εγκριθεί για τουλάχιστον πέντε χρόνια από την τελική πληρωμή. Η δέσμευση θα ισχύει και για τυχόν, νέο ιδιοκτήτη / διαχειριστή της επένδυσης.
15	Θα πρέπει να αποδεικνύεται η οικονομική βιωσιμότητα της επένδυσης.
Συμβατότητα με Εθνικές και Κοινοτικές Πολιτικές (κανονικότητα της Πρότασης)	
16	Δέσμευση τήρησης από τον αιτητή της εθνικής νομοθεσίας και των κοινοτικών κανόνων για το περιβάλλον, αφού εγκριθεί η αίτηση.
17	Δέσμευση τήρησης από τον αιτητή της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας για την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης αφού εγκριθεί η αίτηση.
18	Δέσμευση τήρησης από τον αιτητή των Εθνικών και Κοινοτικών Πολιτικών που αφορούν στις κρατικές ενισχύσεις.
19	Δέσμευση τήρησης από τον αιτητή των εθνικών και κοινοτικών κανονισμών για τη Δημοσιότητα.
Πληρότητα της Αίτησης	
20	Η Αίτηση θα πρέπει να περιέχει όλα τα απαιτούμενα συνοδευτικά έγγραφα.
21	Η Αίτηση και τα συνοδευτικά έγγραφα θα πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένα και υπογεγραμμένα.
22	Στην αίτηση θα πρέπει να υπάρχει πλήρης και σαφής τεκμηριωμένη περιγραφή του προτεινομένου Έργου.
23	Μαζί με την αίτηση θα πρέπει να επισυνάπτεται Απλοποιημένο Σχέδιο Βελτίωσης/ Τεχνοοικονομική μελέτη του προτεινόμενου Έργου.
24	Στην αίτηση θα πρέπει να υπάρχει σαφής καταγραφή του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης (χρονικού προγραμματισμού) του προτεινομένου Έργου.
25	Στην αίτηση θα πρέπει να υπάρχει σαφής καταγραφή του κόστους υλοποίησης ανά φάση.
26	Στην αίτηση θα πρέπει να υπάρχει σαφής τεκμηρίωση αναμενόμενων αποτελεσμάτων.

27	Στην αίτηση θα πρέπει να υπάρχει σαφής και τεκμηριωμένη περιγραφή του τρόπου διοίκησης, περιγραφή τρόπου λειτουργίας και ικανότητα διαχείρισης του Έργου από το Δικαιούχο.
28	Μαζί με την αίτηση θα πρέπει να επισυνάπτεται αναλυτικό Δελτίο Ποσοτήτων από το μελετητή του Έργου.

11 Ποσοστό Χρηματοδότησης

- 11.1** Το ύψος της χορηγίας ανέρχεται στο 50% πάνω στις επιλέξιμες δαπάνες της επένδυσης. Στις επενδύσεις που γίνονται στις ορεινές περιοχές, όπως αυτές ορίζονται στο ΠΑΑ 2014 -2020, το ύψος της ενίσχυσης ανέρχεται στο 60% πάνω στις επιλέξιμες δαπάνες της επένδυσης.
- 11.2** Το κατώτατο ποσό χορηγίας (Δημόσιας Χρηματοδότησης) είναι το ποσό των €10.000 και ανώτατο ποσό χορηγίας το ποσό των €200.000.
- 11.3** Η ενίσχυση θεωρείται ως ενίσχυση ήσσονος σημασίας (de minimis). Σύμφωνα με τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων (Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας) Κανονισμούς του 2009 και 2012, το ανώτατο ποσό που μπορεί να παραχωρηθεί σε κάθε δικαιούχο την τριετία ανέρχεται στα €200.000.
- 11.4** Το υπόλοιπο ποσό πέραν της Δημόσιας Χρηματοδότησης για την κάλυψη του συνολικού προϋπολογισμού θεωρείται ίδια συμμετοχή για την υλοποίηση του έργου. Η ίδια συμμετοχή δύναται να καλυφθεί είτε με δανεισμό από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, είτε με ίδιους πόρους.

12 Διάρκεια Υλοποίησης των Δράσεων

- 12.1** Η καταληκτική ημερομηνία για την επιλεξιμότητα των δαπανών των Έργων που θα υλοποιηθούν μέσω της συγκεκριμένης Δράσης θα είναι δύο χρόνια μετά την ημερομηνία της Προκαταρκτικής Έγκρισης. Σε πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις το χρονικό αυτό διάστημα δύναται να διαφοροποιηθεί μετά από έγκριση του Τμήματος Γεωργίας (Μονάδα Εφαρμογής).

13 Επιλέξιμες Υποδράσεις

13.1 Οι επιλέξιμες προς χρηματοδότηση δράσεις συστήνεται να δίνουν έμφαση στην προβολή και ανάδειξη του αυθεντικού παραδοσιακού χαρακτήρα της κυπριακής υπαίθρου. Δεν είναι επιλέξιμες, μέσω της παρούσας Πρόσκλησης, δράσεις σε Διατηρητέες Οικοδομές ή Αρχαία Μνημεία. Πιο κάτω γίνεται ανάλυση των επιλέξιμων δράσεων.

13.2 Κωδικός υποδράσης: 19.2.2.1 «Δημιουργία, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης»

Η υποδράση στοχεύει στη δημιουργία / στην επέκταση / στον εκσυγχρονισμό μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης. Στην υποδράση αυτή επιλέξιμα είναι τα τουριστικά καταλύματα και τα μικρά ξενοδοχεία. Τα μικρά ξενοδοχεία για να είναι επιλέξιμα δεν θα πρέπει να έχουν περισσότερες από 30 κλίνες.

13.3 Κωδικός υποδράσης: 19.2.2.2 «Δημιουργία, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί χώρων εστίασης»

Σκοπός της υποδράσης είναι η ενίσχυση χώρων εστίασης κατάλληλων για την ανάπαυση και ψυχική ανάταση κυρίως των περιηγητών και των επισκεπτών της περιοχής. Ενδεικτικά αναφέρονται επενδύσεις που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της υποδράσης:

- Δημιουργία, επέκταση, εκσυγχρονισμός κέντρων εστίασης (ταβερνών/ εστιατορίων/ καφετεριών / κλπ).
- Δημιουργία, επέκταση, εκσυγχρονισμός άλλων χώρων εστίασης (π.χ καφεενεία).

Στην υποδράση αυτή επιλέξιμοι είναι οι χώροι εστίασης των οποίων ο συνολικός εσωτερικός καλυμμένος χώρος δεν υπερβαίνει τα 250 τ.μ.

13.4 Κωδικός υποδράσης: 19.2.2.3 «Εμπλουτιστικές δραστηριότητες»

Εμπλουτιστικές δραστηριότητες που συνδέονται με τον πολιτισμό, την παράδοση, τα τοπικά προϊόντα, κλπ. Ως παράδειγμα αναφέρονται τα θεματικά πάρκα, τα εκθετήρια πώλησης παραδοσιακών προϊόντων, τα καταστήματα λιανικής πώλησης παραδοσιακών προϊόντων, τα εργαστήρια παραδοσιακών προϊόντων /τεχνών/ άλλων ασχολιών, τα εργαστήρια καλών τεχνών, μουσειακοί /εκθεσιακοί χώροι, κ.α. Πιο κάτω γίνεται ανάλυση των εμπλουτιστικών δραστηριοτήτων:

Κωδικός υποδράσης: 19.2.2.3.1 Δημιουργία / επεκτάσεις / εκσυγχρονισμοί μονάδων οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης

Μέσα από την υποδράση επιδιώκεται:

- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός μικρών ή πολύ μικρών επιχειρήσεων ειδών λαϊκής τέχνης και χειροτεχνίας,
- η δημιουργία ή ο εκσυγχρονισμός μικρών ή πολύ μικρών επιχειρήσεων που αξιοποιούν τοπικούς φυσικούς πόρους και το προϊόν τους χρησιμοποιείται ως πρώτη ύλη σε άλλες βιοτεχνικές επιχειρήσεις ή στις κατασκευές (π.χ. παραγωγή πυλού για τα εργαστήρια κεραμικής, επεξεργασία κουκουλιών μεταξοσκώληκα κλπ),
- Ενδεικτικές επιχειρήσεις, οι οποίες μπορούν να ενισχυθούν μέσω της δράσης είναι: εργαστήρια κεραμικής, ψηφιδωτού, καλαθοπλεκτικής, κεντητικής, υφαντικής, παραδοσιακών στολών, ξυλογλυπτικής, αργυροχρυσοχοΐας, επεξεργασίας μετάλλου, δερμάτινων ειδών κλπ.

Κωδικός υποδράσης: 19.2.2.3.2 Δημιουργία / επεκτάσεις / εκσυγχρονισμοί καταστημάτων λιανικής πώλησης που σχετίζονται με γεωργοκτηνοτροφικά προϊόντα

Σκοπός της υποδράσης είναι η ενίσχυση καταστημάτων λιανικής πώλησης που σχετίζονται με την πώληση γεωργικών προϊόντων και παρασκευασμάτων (π.χ. μαρμελάδες, γλυκά του κουταλιού).

Κωδικός υποδράσης: 19.2.2.3.3 Δημιουργία / επεκτάσεις / εκσυγχρονισμοί άλλων εμπλουτιστικών δραστηριοτήτων που συνδέονται με τον τοπικό πολιτισμό, την τοπική παράδοση, τα τοπικά προϊόντα

Σκοπός της υποδράσης είναι η ενίσχυση για τη δημιουργία, επέκταση, εκσυγχρονισμό χώρων αναψυχής που συνδέονται με τον τοπικό πολιτισμό, την τοπική παράδοση, τα τοπικά παραγόμενα γεωργικά προϊόντα, τα τοπικά προϊόντα. Στην υποδράση αυτή εντάσσονται η δημιουργία, επεκτάσεις, εκσυγχρονισμοί θεματικών πάρκων τα οποία έχουν σχέση με τη γεωργία, τις γεωργικές ασχολίες τον τοπικό πολιτισμό, την τοπική παράδοση, τα τοπικά παραγόμενα γεωργικά προϊόντα και τα τοπικά προϊόντα.

Το θεματικό πάρκο μπορεί να είναι εξοπλισμένο μεμονωμένα ή συνδυαστικά με αίθουσα εκπαιδεύσεων/ πολλαπλών χρήσεων, χώρους εστίασης, χώρους γευσιγνωσίας διαμορφωμένους για γευστική δοκιμή, χώρους παρασκευής, παρουσίασης και πώλησης γεωργικών/ κτηνοτροφικών προϊόντων καθώς και προϊόντων χειροτεχνίας (π.χ.

παραγωγή ειδών κεραμικής, καλαθοπλεκτικής, κεντητικής, επεξεργασία κουκουλιών μεταξοσκώληκα).

Νοείται ότι, θα πρέπει να προσκομίζονται οι απαιτούμενες πολεοδομικές άδειες.

14 Επιλέξιμες δαπάνες

14.1 Οι επιλέξιμες δαπάνες σύμφωνα με το άρθρο 45 του Κανονισμού (ΕΚ) Αρ. 1305/2013, αφορούν δαπάνες για:

(α) Οικοδομικά έργα

(β) Έργα διαμόρφωσης περιβάλλοντα χώρου

(γ) Νέα μηχανήματα, νέο εξοπλισμό και νέα έπιπλα.

(δ) Αμοιβές για παροχή υπηρεσιών αρχιτεκτόνων, πολιτικών μηχανικών ή άλλων συμβούλων (επιμετρητών, μηχανολόγων κλπ) που έχουν σχέση με τις οικοδομικές εργασίες ή οικονομικών συμβούλων για την ετοιμασία Τεχνοοικονομικής Μελέτης / Απλοποιημένου Σχεδίου Βελτίωσης.

14.2 Εννοείται ότι:

- Επιλέξιμη για έγκριση είναι η δαπάνη που τεκμηριώνεται με επαρκή αποδεικτικά στοιχεία.
- Επιλέξιμη για παροχή χορηγίας είναι η πραγματική καταβληθείσα δαπάνη που συνοδεύεται από τιμολόγια και εξοφλημένες αποδείξεις χωρίς ΦΠΑ.

14.3 Οικοδομικά έργα:

14.3.1 Η συγκεκριμένη επιλέξιμη κατηγορία δαπανών αφορά τη δημιουργία, αναβάθμιση, εκσυγχρονισμό και επεκτάσεις κτιρίων και υποστατικών.

14.3.2 Τα κτίρια/ υποστατικά συστήνεται όπως συνάδουν με την αρχιτεκτονική σύνθεση και τη μορφολογία του περιβάλλοντος χώρου και όπως είναι άμεσα συνδεδεμένα με την παραδοσιακή τοπική κουζίνα, κουλτούρα και πολιτισμό.

14.3.3 Η κατηγορία δαπανών περιλαμβάνει:

- Ανέγερση ή/και επέκταση ή/και αποκατάσταση κτιρίων και υποστατικών. Σε περίπτωση που η ανέγερση διενεργείται σε ακίνητο που δεν ανήκει στον αιτητή,

τότε απαιτείται συμφωνία μίσθωσης του ακινήτου μεταξύ του αιτητή και του ιδιοκτήτη του ακινήτου, η οποία να έχει διάρκεια άνω των πέντε ετών.

Σημειώνεται ότι η αγορά κτιρίου, καθώς και το κόστος απόκτησης της γης δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες.

- Υποδομές για ηλεκτρομηχανολογικές και υδραυλικές εγκαταστάσεις, μέτρα πυρασφάλειας, κλιματισμού και εξαερισμού.
- Υποδομές για εγκατάσταση συστημάτων προστασίας του περιβάλλοντος, μείωσης της ρύπανσης και εξοικονόμησης ενέργειας και νερού καθώς και συστήματα ασφάλειας και υγιεινής.
- Δαπάνες που προκύπτουν από τη βελτίωση του εσωτερικού ελέγχου της ποιότητας και τη συμμόρφωση με τα νέα πρότυπα που επιβάλλονται από την Ευρωπαϊκή νομοθεσία.

14.3.4 Για οικοδομικές εργασίες θα πρέπει με την αίτηση να επισυνάπτεται η Πολεοδομική Άδεια. **Η μη προσκόμιση της Πολεοδομικής άδειας με την αίτηση αποτελεί λόγο απόρριψης.** Η προσκόμιση της άδειας οικοδομής μπορεί να γίνει μέχρι και τρεις μήνες από την ημερομηνία της Προκαταρκτικής Έγκρισης. Επέκταση της περιόδου προσκόμισης της Άδειας Οικοδομής μπορεί να αποφασιστεί και να κοινοποιηθεί προς τους αιτητές από την ΟΤΔ μετά από έγκριση του Τμήματος Γεωργίας (Μονάδα Εφαρμογής).

14.3.5 Για τις οικοδομικές εργασίες θα λαμβάνεται υπόψη το πραγματικό κόστος των κτιρίων (εξαιρουμένης της αξίας της γης) βάσει τεκμηριωμένων παραστατικών όπως τιμολόγια, αποδείξεις, βεβαιώσεις κλπ.

14.3.6 Στις περιπτώσεις ιδιοκατασκευών, περιλαμβανομένων των κατασκευών από συγγενικά πρόσωπα/ επιχειρήσεις ή/και εταιρείες που ανήκουν σε συγγενικά πρόσωπα, θα λαμβάνεται υπόψη μόνο το κόστος των υλικών κατασκευής το οποίο θα πρέπει να τεκμηριώνεται με τα τιμολόγια/ παραστατικά αγοράς τους. Η αξιοποίηση των εργατικών της επιχείρησης και της οικογενειακής εργασίας ωφελεί την επιχείρηση, αφού οδηγεί στον περιορισμό των συνολικών δαπανών της.

- 14.3.7 Σε περιπτώσεις αιτήσεων που αφορούν οικοδομικές εργασίες η υλοποίηση των οποίων άρχισε **πριν από την υποβολή της αίτησης**, πρέπει να υποβάλλεται Υπεύθυνη Δήλωση υπογραμμένη τόσο από τον αιτητή όσο και από τον αρχιτέκτονα/πολιτικό μηχανικό του έργου, στην οποία να γίνεται λεπτομερής περιγραφή των υλοποιηθέντων εργασιών, μαζί με αναλυτική κατάσταση περιγραφής του κόστους τους . **Διευκρινίζεται ότι οι εν λόγω δαπάνες δεν θα θεωρούνται επιλέξιμες.**
- 14.3.8 Νοείται ότι οποιοσδήποτε οικοδομικές εργασίες, μετατροπές και επεκτάσεις θα γίνονται αποδεκτές για σκοπούς ενίσχυσης μόνο εφόσον εξασφαλίζονται όλες οι σχετικές άδειες και παρουσιάζονται τα απαιτούμενα παραστατικά όπως αναλύονται στο έντυπο αίτησης.

14.4 Έργα διαμόρφωσης περιβάλλοντα χώρου

Η κατηγορία αυτή των δαπανών περιλαμβάνει οικοδομικές εργασίες, μη κινητό εξοπλισμό, αγορά απαιτούμενων υλικών και Η/Μ εξοπλισμού, ηλεκτρικές-υδραυλικές-μηχανολογικές εγκαταστάσεις, διαμόρφωση χώρων στάθμευσης, δημιουργία αθλοπαιδιών μικρής κλίμακας (γήπεδα, καλαθόσφαιρας, πετόσφαιρας, αντισφαίρισης, κλπ.), παιδικής χαράς, υδατοδεξαμενής, κολυμβητικής δεξαμενής, περγκόλων, πλακοστρώσεων, περιτοιχισμάτων, βαθμίδων, κλπ.) σε σχέση με τον περιβάλλοντα χώρο.

14.5 Μηχανήματα/ εξοπλισμός/ έπιπλα:

Η αγορά νέου εξοπλισμού, νέων μηχανημάτων και νέων επίπλων είναι επιλέξιμη. Οποιοσδήποτε εξοπλισμός, μηχανήμα κριθεί επιλέξιμο για ενίσχυση, θα πρέπει να φέρει πινακίδα με μοναδικό αριθμό (serial number).

- 14.5.1 Όλα τα μηχανήματα / μηχανικός εξοπλισμός που ενισχύονται πρέπει να είναι καινούργια (brand new) και να είναι πρόσφατης κατασκευής. Ανεξάρτητα από το έτος κατασκευής, τα μηχανήματα και ο εξοπλισμός πρέπει να είναι καινούργια και κατά τον επιτόπιο έλεγχο θα ελέγχεται κατά πόσον η κατάσταση τους ανταποκρίνεται για καινούργιο μηχανήμα/ εξοπλισμό.
- 14.5.2 Σημειώνεται ότι ο κινητός εξοπλισμός με αξία ανά τεμάχιο κάτω των 100 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ) δεν επιχορηγείται. Εξαιρέση αποτελούν οι

καρέκλες και τα τραπέζια, των οποίων η αξία ανά τεμάχιο μπορεί να είναι μικρότερη των 100 ευρώ.

14.5.3 Επίσης, τα σκευή (μαχαιροπήρουνα, πιάτα, ποτήρια, χύτρες, ταψιά, κτλ), οι μικρές ηλεκτρικές συσκευές (καφετιέρα, τοστιέρα, βραστήρας, κτλ.) και ο ιματισμός (σεντόνια, κουβέρτες, κουβερλί, παπλώματα, κουρτίνες, τραπεζομάντηλα κτλ.) δεν είναι επιλέξιμα για σκοπούς χορηγίας.

14.5.4 Συστήνεται η κινητή επίπλωση του εσωτερικού και εξωτερικού χώρου της οικοδομής να σέβεται την αρχιτεκτονική σύνθεση και τη μορφολογία του κτιρίου καθώς και τη διαμόρφωση του περιβάλλοντα χώρου. Να αποφεύγεται η χρήση παραδοσιακών επίπλων και αντικειμένων από άλλη χώρα και που τείνουν να συγχύζουν και να παραπλανούν την ιστορική εξέλιξη της αρχιτεκτονικής και διακόσμησης στην Κύπρο. Επίσης, να αποφεύγεται η χρήση απομιμήσεων υλικών (π.χ. πλαστικό ή αλουμίνιο που μιμούνται το ξύλο) όπως και πλαστικές καρέκλες και τραπέζια μαζικής παραγωγής. Επιπρόσθετα, να αποφεύγεται η τοποθέτηση κεραιών τηλεόρασης, δορυφορικών κεραιών κ.λπ. σε ιδιαίτερως εμφανή σημεία καθώς και η τοποθέτηση ηλιακών θερμοσιφώνων, φωτοβολταϊκών πλακών σε εμφανή σημεία των κτισμάτων. Επίσης, να αποφεύγεται η τοποθέτηση τυποποιημένων διαφημιστικών τεντών κλπ. Ο εξοπλισμός θα πρέπει να επαρκεί χωρίς να δημιουργεί συνωστισμό στον χώρο και να επιτρέπει την ελεύθερη διακίνηση των θαμώνων. Σε περίπτωση που γίνεται συνδυασμός παραδοσιακών και μοντέρνων επίπλων συστήνεται αυτός να είναι αρμονικός και προσθέτει αισθητική και άνεση στους θαμώνες.

14.5.5 Το κόστος των μηχανημάτων και του εξοπλισμού πάνω στο οποίο θα υπολογίζεται η χορηγία, σημαίνει την τιμή CIF (Cost, Insurance and Freight - Αξία, Ασφάλεια και Ναύλος) όταν αυτά εισάγονται από άλλη χώρα από την ίδια την επιχείρηση ή την τιμή αγοράς (τιμολογίου) όταν αυτά αγοράζονται από την εγχώρια αγορά.

14.5.6 Παραδείγματα επιλέξιμου εξοπλισμού:

- Εντοιχισμένος εξοπλισμός
- Κινητός Εξοπλισμός
- Μηχανήματα
- Συστήματα κλιματισμού, εξαερισμού και μέτρων πυρασφάλειας.

- Ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός

14.6 Αμοιβές Συμβούλων:

- 14.6.1 Το επιλέξιμο ποσό για χορηγία για τις δαπάνες μελέτης και επίβλεψης Αρχιτεκτόνων, Πολιτικών Μηχανικών, Μηχανολόγων Μηχανικών, Επιμετρητών, Διακοσμητών Εσωτερικού/ Εξωτερικού Χώρου και άλλων παρόμοιων δαπανών, δεν θα υπερβαίνει το 8% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών για τα Οικοδομικά έργα και τα Έργα διαμόρφωσης περιβάλλοντα χώρου². Σημειώνεται ότι η επιλέξιμη αμοιβή για τη συνολική επίβλεψη του έργου δεν θα υπερβαίνει το 2% και η αμοιβή για τις μελέτες το 6%, των συνολικών επιλέξιμων δαπανών για τα Οικοδομικά έργα και τα Έργα διαμόρφωσης περιβάλλοντα χώρου.
- 14.6.2 Το ανώτατο επιλέξιμο ποσό για την ετοιμασία Τεχνοοικονομικής Μελέτης ανέρχεται στα €2.000 (ποσό χορηγίας €1.000 – €1.200 –βλ. παράγραφο 0-). Το ανώτατο επιλέξιμο ποσό για την ετοιμασία Απλοποιημένου Σχεδίου Βελτίωσης ανέρχεται στα €200 (ποσό χορηγίας €100 – €120 –βλ. παράγραφο 0-). Η Τεχνοοικονομική Μελέτη/ το απλοποιημένο Σχέδιο Βελτίωσης για να είναι επιλέξιμη δαπάνη δεν θα πρέπει να έχει ετοιμαστεί από την ΟΤΔ στην οποία έχει υποβληθεί η αίτηση.
- 14.6.3 Σημειώνεται ότι, το κόστος ετοιμασίας της αίτησης δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη, ενώ της τεχνοοικονομικής μελέτης και του απλοποιημένου Σχεδίου Βελτίωσης είναι επιλέξιμο. Για την καταβολή της χορηγίας θα πρέπει να παρουσιαστεί αντίγραφο της σχετικής μελέτης.

14.7 Μη επιλέξιμες δαπάνες:

- 14.7.1 Διευκρινίζεται ότι τα ακόλουθα δεν θεωρούνται επιλέξιμες δαπάνες:
1. Ο ΦΠΑ σε οποιαδήποτε κατηγορία δαπανών.
  2. Οι χρεωστικοί τόκοι, οι προμήθειες χρηματοοικονομικών συναλλαγών, τα έξοδα συναλλάγματος και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα.
  3. Πρόστιμα, χρηματικές ποινές και έξοδα για την επίλυση διαφορών.

---

² Κατά τον υπολογισμό του υπό αναφορά ποσοστού δεν θα λαμβάνονται υπόψη οι δαπάνες που αφορούν την ετοιμασία της Τεχνοοικονομικής Μελέτης/ του Απλοποιημένου Σχεδίου Βελτίωσης για τα οποία ισχύουν τα όσα αναφέρονται στις παραγράφους 14.6.2 και 14.6.3.

4. Τα εργατικά της επιχείρησης καθώς και η οικογενειακή εργασία.
5. Δαπάνες που αφορούν οικοδομικές εργασίες, μηχανήματα και εξοπλισμό, η υλοποίηση/ αγορά των οποίων πραγματοποιήθηκε πριν από την υποβολή της αίτησης.
6. Το κόστος ετοιμασίας της αίτησης.
7. Δαπάνες των οποίων η πραγματική καταβολή τους δεν τεκμηριώνεται με επαρκή αποδεικτικά στοιχεία.
8. Μεταχειρισμένα μηχανήματα και εξοπλισμός.
9. Η αγορά υπηρεσιών από συγγενικά πρόσωπα/ επιχειρήσεις ή/ και από εταιρείες που ανήκουν σε συγγενικά πρόσωπα.
10. Η αγορά κτιρίου, καθώς και το κόστος απόκτησης της γης.
11. Δαπάνες σε Διατηρητέες Οικοδομές ή Αρχαία Μνημεία.
12. Τεχνοοικονομική Μελέτη/ Απλοποιημένο Σχέδιο Βελτίωσης το οποίο έχει ετοιμαστεί από την ΟΤΔ στην οποία έχει υποβληθεί η αίτηση.
13. Δαπάνες για τις οποίες έχει ληφθεί ή έχει υποβληθεί αίτηση για να ληφθεί δημόσια χρηματοδότηση (κοινοτική ή εθνική) από άλλες Πηγές/ Σχέδια (π.χ τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία/ Σχέδια ΚΟΤ/ Σχέδια του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού/ Σχέδια του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως/ Μέτρα του ΚΟΑΠ).

14.8 Ημερομηνία επιλεξιμότητας των Δαπανών:

- 14.8.1 Οι δαπάνες για να είναι επιλέξιμες θα πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης (εξαιρέση αποτελούν οι δαπάνες που αφορούν στις διάφορες μελέτες για το σχεδιασμό της επένδυσης).
- 14.8.2 Η ΟΤΔ, μετά την ολοκλήρωση των επιτόπιων ελέγχων για τη διαπίστωση του σταδίου υλοποίησης των έργων, θα εκδώσει σχετική ανακοίνωση, στην οποία θα αναφέρεται η ημερομηνία επιλεξιμότητας των δαπανών, με κοινοποίηση στη Διαχειριστική Αρχή του ΠΑΑ 2014-2020, στο Τμήμα Γεωργίας και στον ΚΟΑΠ.
- 14.8.3 Η πραγματοποίηση δαπανών πριν την έκδοση της προκαταρκτικής έγκρισης από την ΟΤΔ, γίνεται με αποκλειστική ευθύνη του δικαιούχου και δεν δεσμεύει την τελική απόφαση της ΟΤΔ και της Μονάδας Εφαρμογής του Καθεστώτος σχετικά με την έγκριση ή μη της αίτησης.

14.8.4 Για σκοπούς του Καθεστώτος, ως ημερομηνία υλοποίησης της επένδυσης θεωρείται:

1. Για τα μηχανήματα/ εξοπλισμό ή υλικά που αφορούν κτιριακές εγκαταστάσεις τα οποία εισάγονται από την αιτήτρια επιχείρηση από το εξωτερικό, η ημερομηνία εισαγωγής τους/ παραλαβής τους.
2. Για τα μηχανήματα/ εξοπλισμό/μεταφορικά μέσα που η επιχείρηση αγοράζει από την εγχώρια αγορά, η ημερομηνία του τιμολογίου του προμηθευτή.
3. Για τα κτίρια/επεκτάσεις κτιρίων και υποστατικών/διαμόρφωση χώρων καθώς και για τις υπόλοιπες δαπάνες, οι ημερομηνίες των τιμολογίων που θα παρουσιάζονται.

14.9 Απαραίτητες προϋποθέσεις για την επιλεξιμότητα των δαπανών

14.9.1 Κατά το στάδιο της υλοποίησης των προτεινόμενων επενδυτικών δράσεων, για να θεωρούνται οι πληρωμές επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει απαραίτητα να τηρούνται τα πιο κάτω:

14.9.2 Σε όλους τους αιτητές που εγκρίνονται προκαταρκτικά θα αποστέλλεται:
α) επιστολή για ανανέωση της γραπτής δήλωσης του αιτητή για τη χορήγηση ενίσχυσης de minimis και β) επιστολή προκαταρκτικής έγκρισης. Η επιστολή προκαταρκτικής έγκρισης θα αποσταλεί αφού πρώτα ανανεωθεί η γραπτή δήλωση του αιτητή για τη χορήγηση ενίσχυσης de minimis.

14.9.3 Για όλες τις δαπάνες, απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται τα πρωτότυπα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης ή παροχής υπηρεσιών και οι αποδείξεις εξόφλησής τους.

14.9.4 Σε περίπτωση οικοδομικών εργασιών για τη διευθέτηση της πληρωμής θα πρέπει:

14.9.4.1 Ο εργολάβος να υποβάλει στο δικαιούχο αίτημα πληρωμής δαπανών, το οποίο πρέπει να υποστηρίζεται από τιμολόγια ή/ και οποιαδήποτε άλλα έγγραφα μέσω των οποίων η αίτηση μπορεί να υποστηριχθεί επαρκώς αναλόγως της προόδου των εργασιών, με βάση το δελτίο ποσοτήτων.

- 14.9.4.2 Ο μελετητής/ επιβλέπων μηχανικός του έργου αφού πραγματοποιήσει τους απαραίτητους ελέγχους, για τη διασφάλιση της εγκυρότητας της αίτησης (καταλληλότητα της τεκμηρίωσης και της φυσικής εκτέλεσης του Έργου) θα εκδίδει διατακτικό πληρωμής.
- 14.9.4.3 Ο δικαιούχος βάσει του διατακτικού πληρωμής θα καταβάλει το αντίστοιχο ποσό στον εργολάβο. Η καταβολή της πληρωμής θα πρέπει να γίνεται με τις περιγραφόμενες στην παρούσα Πρόσκληση μεθόδους.
- 14.9.4.4 Ο εργολάβος θα εκδίδει τη σχετική απόδειξη προς το δικαιούχο.
- 14.9.4.5 Ο δικαιούχος, σύμφωνα με τις περιγραφόμενες στην παρούσα Πρόσκληση φάσεις του Έργου θα υποβάλει στην ΟΤΔ, αίτημα πληρωμής με τα σχετικά αριθμημένα, επίσημα και εξοφλημένα τιμολόγια, με βάση τα οποία θα γίνει η πληρωμή της σχετικής επιδότησης που του αναλογεί.
- 14.9.5 Σε περίπτωση που η αίτηση δεν αφορά οικοδομικές εργασίες για τη διευθέτηση της πληρωμής ο δικαιούχος αφού καταβάλει στον πωλητή την πληρωμή θα υποβάλει στην ΟΤΔ, αίτημα πληρωμής, σύμφωνα με τις περιγραφόμενες στην παρούσα Πρόσκληση φάσεις του Έργου. Στο αίτημα πληρωμής θα πρέπει να επισυνάπτονται τα σχετικά αριθμημένα, επίσημα και εξοφλημένα τιμολόγια/ αποδείξεις με βάση τα οποία θα γίνει η πληρωμή της σχετικής επιδότησης που του αναλογεί.
- 14.9.6 Τα τιμολόγια πρέπει να είναι διατυπωμένα στην Ελληνική ή Αγγλική γλώσσα, πλήρως συμπληρωμένα και να αναφέρουν όλα τα στοιχεία αυτού που τα εκδίδει, με σκοπό να είναι δυνατό να γίνονται διασταυρούμενοι έλεγχοι. Τα πιο πάνω έγγραφα θα πρέπει να εκδίδονται στο όνομα του αιτητή.
- 14.9.7 Τα τιμολόγια πρέπει να είναι από εταιρείες ή από ιδιώτες οι οποίοι / ες είναι απαραίτητα εγγεγραμμένοι / ες στο Μητρώο ΦΠΑ. Τιμολόγια που θα εκδίδονται από κυπριακές επιχειρήσεις – προμηθευτές μηχανημάτων/ εξοπλισμού που δεν είναι εγγεγραμμένες στο Φ.Π.Α. δεν θα γίνονται αποδεκτά.
- 14.9.8 Τιμολόγια με αξία πάνω από €3.000 (μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.) δεν θα γίνονται αποδεκτά εάν η εξόφληση τους γίνεται με μετρητά. Οι πληρωμές θα πρέπει να γίνονται με επιταγές του δικαιούχου αιτητή στο όνομα του προμηθευτή ή με πιστωτική κάρτα ή μέσω τραπέζης και πάλιν μόνο στο όνομα

του προμηθευτή. Με την υποβολή των τιμολογίων / αποδείξεων πληρωμής (αίτημα πληρωμής) πρέπει να υποβάλλονται αντίγραφα των επιταγών που εκδόθηκαν ή / και τραπεζικών εντολών ή / και αποδείξεων χρέωσης πιστωτικών καρτών, καθώς και οι ανάλογες καταστάσεις λογαριασμού του αιτητή (bank statements) στις οποίες θα φαίνονται οι χρεώσεις που έγιναν, με βάση τις πληρωμές που έγιναν για τα τιμολόγια που υποβάλλονται με το αίτημα πληρωμής.

- 14.9.9 Σημειώνεται ότι η ενέργεια της κοστολόγησης μιας δράσης από τον ίδιο προμηθευτή με διάφορα τιμολόγια με ποσό πληρωμής κάτω των 3.000 ευρώ ανά τιμολόγιο, για αποφυγή της σχετικής υποχρέωσης, δεν θα γίνεται αποδεκτή και ισχύει η υποχρέωση για τον τρόπο πληρωμής που αναφέρεται για τα τιμολόγια που αφορούν ποσά πέραν των 3.000 ευρώ. Η ενέργεια κοστολόγησης των διαφόρων δράσεων με ποσό μικρότερο των 3.000 ευρώ, που αγοράζονται την ίδια χρονική στιγμή, σε διαφορετικά τιμολόγια, για την αποφυγή της πιο πάνω υποχρέωσης, δεν θα γίνεται επίσης αποδεκτή και πρέπει η εξόφλησή τους να γίνεται όπως προνοείται για αυτά με αξία πάνω από 3.000 ευρώ.
- 14.9.10 **Τιμολόγια που η εξόφλησή τους γίνεται με μετρητά θα γίνονται αποδεκτά μόνο για ποσά μέχρι €3.000** (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) εφόσον αναγράφεται σ' αυτά η ένδειξη «paid cash» ή «εξοφλήθη» με υπογραφή ή/και σφραγίδα του προμηθευτή.
- 14.9.11 Για μηχανήματα/ εξοπλισμό αξίας πάνω από €10.000 να υποβάλλονται δύο συγκρίσιμες προσφορές από διαφορετικούς προμηθευτές.
- 14.9.12 Στην περίπτωση των οικοδομικών εργασιών ανεξάρτητα από το ποσό επένδυσης να υποβάλλονται τρεις (3) συγκρίσιμες προσφορές από τρεις διαφορετικούς αδειούχους εργολάβους. Οι προσφορές θα πρέπει να βασίζονται σε αναλυτικό Δελτίο Ποσοτήτων, το οποίο θα αποτελεί μέρος της μελέτης του έργου.
- 14.9.13 Σε περίπτωση που είναι αδύνατο να προσκομιστεί δεύτερη ή τρίτη προσφορά αυτό θα πρέπει να αιτιολογηθεί γραπτώς. Η ΟΤΔ θα αποφασίζει κατά πόσο η αιτιολογία είναι επαρκής ή όχι.

- 14.9.14 Ο αιτητής είναι υποχρεωμένος να επιλέξει την προσφορά με τη χαμηλότερη τιμή. Σε περίπτωση που σε συγκεκριμένες περιπτώσεις επιθυμεί να επιλέξει την προσφορά με την ψηλότερη τιμή, θα πρέπει να αιτιολογήσει γραπτώς την απόφασή του στην ΟΤΔ, η οποία θα εξετάσει το σχετικό αίτημα και θα αιτιολογήσει γραπτώς την απόφασή της.
- 14.9.15 Το ποσό ενίσχυσης θα καταβάλλεται απευθείας στο Δικαιούχο και δεν επιτρέπεται η εκχώρηση του σε τρίτους.
- 14.9.16 Στις περιπτώσεις ομίλων εταιρειών (επιχειρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 3 της Σύστασης της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με ημερομηνία 06/05/2003 και αριθμό 2003/361/ΕΚ) - η χορηγία θα συμψηφίζεται έτσι ώστε αυτή που θα δικαιούνται όλες οι εταιρείες του ομίλου να μην ξεπερνά τα καθορισμένα ανώτατα ποσά.
- 14.9.17 Όλα τα στοιχεία ενεργητικού που θα επιχορηγηθούν θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο στην επένδυση που λαμβάνει την ενίσχυση, θα θεωρούνται αποσβεστέα στοιχεία ενεργητικού και θα πρέπει να αγοράζονται από τρίτους. Κατά συνέπεια, σε περιπτώσεις αγοράς προϊόντων ή πρώτων υλών από συγγενικά πρόσωπα/ επιχειρήσεις, ή/και από εταιρείες που ανήκουν σε συγγενικά πρόσωπα, θα λαμβάνεται υπόψη μόνο το κόστος αγοράς ή/και κατασκευής τους. Σημειώνεται ότι η αγορά υπηρεσιών δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη.
- 14.9.18 Η ΟΤΔ διατηρεί το δικαίωμα καθορισμού του τελικού επιλέξιμου κόστους για όλες τις κατηγορίες δαπανών της προτεινόμενης επένδυσης.
- 14.9.19 Ο Δικαιούχος για να λάβει χορηγία στα πλαίσια του Καθεστώτος, θα πρέπει να έχει διευθετήσει τις υποχρεώσεις του με τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και το Τμήμα Φορολογίας (ΦΠΑ, Φόρο Εισοδήματος).

15 Άλλες Υποχρεώσεις Δικαιούχων

- 15.1** Για την προβολή/ πληροφόρηση πρέπει να τηρούνται οι κανόνες πληροφόρησης και δημοσιότητας που προβλέπονται στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και στον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 808/ 2014.

15.2 Οι δικαιούχοι υποχρεούνται όπως τοποθετήσουν αφίσα με πληροφορίες σχετικά με την χρηματοδοτούμενη πράξη (ελάχιστο μέγεθος Α3), όπου θα επισημαίνεται η χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό όπως η είσοδος σε κτίριο.

15.3 Σε περίπτωση που η συνολική δημόσια στήριξη υπερβαίνει τις €50.000 οι δικαιούχοι υποχρεούνται όπως τοποθετήσουν σε εμφανές σημείο των εγκαταστάσεων τους, μεταλλική επεξηγηματική πινακίδα διαστάσεων τουλάχιστον 150 εκ X 100 εκ όπως περιγράφεται στο Παράρτημα III, του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 808/ 2014.

15.4 Σε περίπτωση που ο δικαιούχος διαθέτει διαδικτυακό τόπο, που διατηρεί για επαγγελματική χρήση, θα πρέπει να τοποθετήσει σύντομη περιγραφή με πληροφορίες σχετικά με την χρηματοδοτούμενη πράξη, όπου θα επισημαίνεται η χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση.

15.5 Τονίζεται ότι η χορηγία επιστρέφεται, εάν το έργο εγκαταλειφτεί κατά το στάδιο υλοποίησής του ή εάν εντός πέντε ετών από την τελική πληρωμή στον δικαιούχο, συμβεί ένα από τα ακόλουθα:

α) παύση ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός των αγροτικών περιοχών

β) αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής, η οποία παρέχει σε μία εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα·

γ) ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους της επένδυσης.

15.5.1 Σε περίπτωση αλλαγής του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής θα πρέπει ο αιτητής να αποταθεί γραπτώς προς τη Μονάδα Εφαρμογής η οποία και θα του δίνει ή όχι τη σχετική έγκριση.

16 Διαδικασίες Εξέτασης, Αξιολόγησης και Ένταξης των Αιτήσεων

16.1 Εξέταση τυπικών προϋποθέσεων και δικαιολογητικών

16.1.1 Η αξιολόγηση των αιτήσεων των δυνητικών δικαιούχων γίνεται από την ειδική Επιτροπή Αξιολόγησης της ΟΤΔ που αποτελείται από άτομα κατάλληλων

ειδικοτήτων που συγκροτείται με απόφαση της Επιτροπής Διαχείρισης (ΕΔ) LEADER της ΟΤΔ. Μέσα από τη διαδικασία αυτή η ΟΤΔ θα πρέπει να επιλέξει τις Δράσεις που θα υλοποιηθούν στην περιοχή της, αφού πρώτα προβεί σε διοικητικούς ελέγχους επί των αιτήσεων που υποβλήθηκαν.

16.1.2 Συγκεκριμένα η ΟΤΔ προβαίνει στον έλεγχο της πληρότητας της αίτησης και στον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής, σύμφωνα με τους όρους της παρούσας Πρόσκλησης.

16.2 Επίσης, θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο των Διοικητικών Ελέγχων και προκαταρκτικοί επιτόπιοι έλεγχοι σε ποσοστό 100% των αιτήσεων. Οι προκαταρκτικοί επιτόπιοι έλεγχοι, θα γίνονται στο πλαίσιο εξέτασης των αιτήσεων για διαπίστωση της μη υλοποίησης ή/και έναρξης υλοποίησης των επενδύσεων για τις οποίες διεκδικείται ενίσχυση. Προκαταρκτικός επιτόπιος έλεγχος μπορεί να διενεργηθεί και σε περιπτώσεις που ο ΟΤΔ χρειάζεται να εξακριβώσει ή διευκρινίσει οτιδήποτε σχετικό με την αίτηση και η επί τόπου επίσκεψη είναι ο κατάλληλος τρόπος.

16.2.1 Στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας της αίτησης, αυτή απορρίπτεται και η ΟΤΔ προτού αποστείλει επιστολή απόρριψης στον αιτητή, ενημερώνει σχετικά τη Μονάδα Εφαρμογής για εξασφάλιση της σύμφωνης γνώμης της.

16.2.2 Εάν το έντυπο της αίτησης δεν είναι πλήρως συμπληρωμένο ή κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών προκύψουν ελλείψεις εγγράφων, ενημερώνεται γραπτώς το συντομότερο ο ενδιαφερόμενος ο οποίος υποχρεούται εντός τριάντα ημερολογιακών από την ημερομηνία αποστολής της σχετικής επιστολής (με ταχυδρομείο, τηλεομοιότυπο ή και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) στη διεύθυνση που έχει δηλωθεί, να συμπληρώσει την αίτηση και να προσκομίσει τα ελλείποντα δικαιολογητικά. Παρερχομένης άπρακτης της προθεσμίας αυτής ή σε περίπτωση που και τα νέα στοιχεία κρίνονται ανεπαρκή, η αίτηση απορρίπτεται και η ΟΤΔ προτού αποστείλει επιστολή απόρριψης στον αιτητή, ενημερώνει σχετικά τη Μονάδα Εφαρμογής, για εξασφάλιση της σύμφωνης γνώμης της.

16.2.3 Οποιαδήποτε αλλαγή ή τροποποίηση στις αιτούμενες υποδράσεις ή και στα αιτούμενα πόσα δεν επιτρέπεται μετά την λήξη της προθεσμίας υποβολής των

αιτήσεων μέχρι και την απόφαση για έγκριση ή απόρριψη της Αίτησης για συμμετοχή στη Δράση. Η αλλαγή στα αιτούμενα ποσά των υποδράσεων δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή σε κανένα στάδιο της Αίτησης μετά την λήξη της προθεσμίας υποβολής των Αιτήσεων. Σε περίπτωση που προκύψει οποιαδήποτε δυσκολία στην υλοποίηση και σε εξαιρετικές περιπτώσεις ο αιτητής έχει τη δυνατότητα τροποποιήσεων. Σε αυτή την περίπτωση θα γίνει εκ νέου αξιολόγηση και αν η αίτηση λάβει μεγαλύτερη βαθμολογία από την αίτηση με την χαμηλότερη βαθμολογία έγκρισης, τότε θα εγκριθεί, διαφορετικά η αίτηση θα απορριφθεί. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης ο αιτητής θα είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει το πόσο το οποίο έχει λάβει. Νοείται ότι σε περίπτωση τροποποίησης θα πρέπει να αποδεικνύεται η οικονομική βιωσιμότητα της επένδυσης.

17 Αξιολόγηση - Βαθμολόγηση των Αιτήσεων

17.1 Οι αιτήσεις οι οποίες πληρούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής θα περνούν σε επόμενο στάδιο κατά το οποίο θα αξιολογούνται/ βαθμολογούνται. Η αξιολόγηση των αιτήσεων θα γίνεται με τα στοιχεία τα οποία έχουν υποβληθεί κατά την τελευταία ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων.

17.2 Οι αιτήσεις που θα επιλεγούν και συμπεριληφθούν στον κατάλογο των υποψηφίων για ενίσχυση αιτήσεων, θα είναι αυτές που θα συγκεντρώσουν **τουλάχιστον 150 μόρια και θα καταχωρούνται στον κατάλογο με σειρά προτεραιότητας με κριτήριο το ύψος της συνολικής βαθμολογίας**. Θα εγκρίνονται οι αιτήσεις με σειρά προτεραιότητας ανάλογα με τη βαθμολογία που εξασφαλίζουν με βάση το σύστημα μοριοδότησης (βλ. Παράρτημα 1), μέχρι την εξάντληση των διαθέσιμων πιστώσεων. Στην περίπτωση ισοβαθμίας θα επιλέγεται η αίτηση που λαμβάνει περισσότερα μόρια στο κριτήριο με τη μεγαλύτερη βαρύτητα. Στην περίπτωση που υπάρχει ισοβαθμία και σε αυτό το σημείο τότε θα εξετάζονται με την ίδια διαδικασία κατά σειρά τα κριτήρια με τη μεγαλύτερη βαρύτητα. Εάν μετά από αυτή τη διαδικασία εξακολουθεί να υπάρχει ισοβαθμία, τότε θα επιλέγεται από την ΟΤΔ η αίτηση που υποβάλλεται χρονολογικά πρώτη. Το σύστημα μοριοδότησης βασίζεται σε κριτήρια που λαμβάνουν υπόψη τα ακόλουθα:

- I. Χρήση της επένδυσης
- II. Προώθηση γεωργικής επιχειρηματικότητας

- III. Προώθηση νεανικής επιχειρηματικότητας
- IV. Ετοιμότητα υλοποίησης της επένδυσης
- V. Παραδοσιακός Χαρακτήρας Δήμου/ Κοινότητας
- VI. Συμπληρωματικότητα Επένδυσης
- VII. Επαγγελματική εκπαίδευση/κατάρτιση αιτήτή/τριας
- VIII. Γεωγραφική περιοχή
- IX. Τήρηση αναγνωρισμένων προτύπων, συμμετοχή σε αναγνωρισμένα συστήματα ποιότητας
- X. Προώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας

18 Επιλογή των Έργων που θα χρηματοδοτηθούν

18.1 Η ΟΤΔ σε όλα τα στάδια για την επιλογή των Έργων που θα χρηματοδοτηθούν έχει υποχρέωση να τηρεί πρακτικά των συνεδριάσεων της Επιτροπής Αξιολόγησης και της ΕΔ LEADER, τα οποία θα πρέπει να υποβάλλει στη Μονάδα Εφαρμογής με την υποβολή των δράσεων που προτείνονται για έγκριση.

18.2 Οι αιτήσεις θα καταχωρούνται από τις ΟΤΔ στο Λογισμικό Πρόγραμμα. Για το σκοπό αυτό, θα δοθεί σε συγκεκριμένους λειτουργούς των ΟΤΔ κωδικός πρόσβασης στο Λογισμικό Πρόγραμμα.

18.3 Μετά τη διενέργεια των αναγκαίων ελέγχων και τη λήψη της προκαταρκτικής απόφασης από την ΟΤΔ, η ΟΤΔ υποβάλλει στη Μονάδα Εφαρμογής τις αιτήσεις. Σε σχετικό πρακτικό θα πρέπει να αναφέρεται η κατάταξη των αιτήσεων, βάσει της βαθμολογίας που έλαβαν, καθώς και ποιες από τις αιτήσεις προτείνονται για έγκριση βάσει του διαθέσιμου προϋπολογισμού. Το συνολικό χρονικό διάστημα από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων προς την ΟΤΔ έως την ημερομηνία υποβολής των εγκεκριμένων αιτήσεων στη Μονάδα Εφαρμογής δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 120 ημερολογιακές ημέρες. Σε πλήρως αιτιολογημένες περιπτώσεις το χρονικό αυτό διάστημα δύναται να διαφοροποιηθεί μετά από έγκριση του Τμήματος Γεωργίας (Κλάδος Αγροτικής Οικονομικής και Ανάπτυξης).

18.4 Η Μονάδα Εφαρμογής θα ασκεί τους αναγκαίους ελέγχους σε συνεργασία, όπου αυτό απαιτείται, με πολιτικό μηχανικό ή/ και άλλους εμπειρογνώμονες και θα επικυρώνει τις αποφάσεις της ΟΤΔ όσον αφορά την επιλεξιμότητα των αιτήσεων (επιλεξιμότητα δαπανών, οικονομοτεχνική αξιολόγηση έργων κτλ.) και τη διαδικασία που ακολουθήθηκε (σύνθεση ΕΔ LEADER, σύνθεση Επιτροπής Αξιολόγησης,

τήρηση διαδικασίας και συνολικός προϋπολογισμός σύμφωνα με την πρόσκληση). Στη συνέχεια η Μονάδα Εφαρμογής μεταβιβάζει στην ΟΤΔ τον κατάλογο με τα Έργα που εγκρίνονται ή απορρίπτονται.

18.5 Μετά την αποστολή του καταλόγου από τη Μονάδα Εφαρμογής, με την οποία ενημερώνεται η ΟΤΔ κατά πόσο οι αποφάσεις της επικυρώνονται, η ΟΤΔ ενημερώνει γραπτώς σε πρώτο στάδιο τους αιτητές που απορρίφθηκαν αναφέροντας τους λόγους απόρριψής τους και το δικαίωμά τους να υποβάλουν ένσταση στην ΟΤΔ εντός 30 ημερολογιακών ημερών.

18.6 Τυχόν ενστάσεις θα εξετάζονται από τριμελή Επιτροπή Ενστάσεων της ΟΤΔ, η οποία θα συσταθεί επί τούτω και θα αποτελείται από άτομα, τα οποία δεν είχαν εμπλακεί στην αρχική αξιολόγηση. Η Επιτροπή θα εξετάζει τις ενστάσεις, θα τηρεί πρακτικά και θα ενημερώνει γραπτώς τον ενιστάμενο. Στην περίπτωση έγκρισης ένστασης, τότε θα πρέπει να επαναληφθεί η διαδικασία που αναφέρεται στα σημεία 18.3, 18.4 και 18.5 και στη συνέχεια η ΟΤΔ μεταβιβάζει τον Τελικό Κατάλογο προς την Μονάδα Εφαρμογής.

18.7 Αφού παρέλθει η χρονική περίοδος των ενστάσεων και η ΟΤΔ έχει λάβει έγκριση για τον Τελικό Κατάλογο από τη Μονάδα Εφαρμογής, η ΟΤΔ εκδίδει την Προκαταρκτική Έγκριση των Έργων, με κοινοποίηση στη Μονάδα Εφαρμογής. Σε περίπτωση που οι αιτητές διαφωνούν με τους όρους έγκρισης της αίτησής τους μπορούν να υποβάλουν ενστάσεις στην ΟΤΔ εντός 30 ημερολογιακών ημερών.

- Στην Προκαταρκτική Έγκριση θα αναφέρονται οι όροι και οι προϋποθέσεις υλοποίησης των δράσεων, οι υποχρεώσεις του Δικαιούχου για την καταβολή της χορηγίας καθώς και οι επιλέξιμες δαπάνες και το συνολικό ποσό της χορηγίας.
- Για όσες επιχειρήσεις δεν υπέβαλαν τα απαραίτητα αποδεικτικά για ίδια συμμετοχή για τη χρηματοδότηση της επένδυσης κατά το στάδιο της αίτησης (π.χ. καταθέσεις, σχετική έγκριση δανείου ή άλλης διευκόλυνσης από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα), θα δίδεται προθεσμία τριών (3) μηνών, από την ημερομηνία της Προκαταρκτικής Έγκρισης, για προσκόμιση τους. Σε αντίθετη περίπτωση, η προκαταρκτική έγκριση θα ακυρώνεται και οι πόροι θα διατίθενται σε τυχόν επιλαχόντες αιτητές.
- Για όσες επιχειρήσεις η αίτηση τους περιλαμβάνει οικοδομικές εργασίες και δεν υπέβαλαν την άδεια οικοδομής κατά το στάδιο της αίτησης θα δίδεται προθεσμία τριών (3) μηνών, από την ημερομηνία της προκαταρκτικής έγκρισης, για

προσκόμιση της. Σε αντίθετη περίπτωση, η Προκαταρκτική Έγκριση θα ακυρώνεται και οι πόροι θα διατίθενται σε τυχόν επιλαχόντες αιτητές.

- 18.8** Οι ενστάσεις, οι οποίες αφορούν τους όρους έγκρισης των αιτήσεων, θα εξετάζονται από τριμελή Επιτροπή Ενστάσεων η οποία συγκροτείται στα πλαίσια της ΟΤΔ με απόφαση της Επιτροπής Διαχείρισης LEADER της ΟΤΔ. Η Επιτροπή Ενστάσεων, θα αποτελείται από άτομα, τα οποία δεν είχαν εμπλακεί στην αρχική αξιολόγηση. Η Επιτροπή θα εξετάζει τις ενστάσεις, θα τηρεί πρακτικά και θα ενημερώνει γραπτώς τον ενιστάμενο. Στην περίπτωση έγκρισης ένστασης, τότε θα πρέπει να επαναληφθεί η διαδικασία που αναφέρεται στα σημεία 18.3 18.4 και 18.5. Στη συνέχεια η Μονάδα Εφαρμογής αφού λάβει εκ νέου τον προτεινόμενο κατάλογο των προς έγκριση αιτήσεων, μεταβιβάζει τον Τελικό Κατάλογο προς την ΟΤΔ με τις τελικές θέσεις της για έγκριση ή απόρριψη αιτήσεων.
- 18.9** Μετά την οριστικοποίηση των προς ένταξη δράσεων η ΟΤΔ εντός 15 ημερολογιακών ημερών, προβαίνει στην καταχώρηση των αιτήσεων στο Λογισμικό Πρόγραμμα και υποβάλλει στη Μονάδα Εφαρμογής (Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία του Τμήματος Γεωργίας) τις πρωτότυπες αιτήσεις για τις δράσεις για τις οποίες έχουν εγκριθεί. Στις αιτήσεις θα επισυνάπτονται και τα αντίγραφα των Προκαταρκτικών Εγκρίσεων, της αναθεωρημένης γραπτής δήλωσης του αιτητή για τη χορήγηση ενίσχυσης de minimis της άδειας οικοδομής (σε περίπτωση οικοδομικών εργασιών) και τα αποδεικτικά στοιχεία για την ίδια συμμετοχή για τη χρηματοδότηση της επένδυσης.
- 18.10** Οι δικαιούχοι προβαίνουν στην υλοποίηση των Δράσεων και αποστέλλουν τα σχετικά τιμολόγια ή αποδείξεις και τυχόν άλλα έγγραφα που θα ζητηθούν προς την ΟΤΔ.
- 18.11** Η ΟΤΔ διενεργεί επιτόπιους ελέγχους, συμπληρώνει τα απαραίτητα έντυπα επιτόπιων ελέγχων, ελέγχει τα τιμολόγια/αποδείξεις και καταχωρεί στο Λογισμικό Πρόγραμμα τα αποτελέσματα των επιτόπιων ελέγχων, τα τιμολόγια και άλλα απαραίτητα στοιχεία. Μετά την καταχώρηση των τιμολογίων, η ΟΤΔ υποβάλλει στη Μονάδα Εφαρμογής την αίτηση πληρωμής του Δικαιούχου, στην οποία επισυνάπτει και όλα τα σχετικά δικαιολογητικά. Η ΟΤΔ υποβάλλει ταυτόχρονα συμπληρωμένο και το έντυπο πληρωμής, στο οποίο διαφαίνεται η απόφαση της ΟΤΔ για το ποσό που πρέπει να καταβληθεί στο δικαιούχο.

- 18.12** Η Μονάδα Εφαρμογής προβαίνει σε έλεγχο του ποσοστού υλοποίησης του Έργου, όπου κρίνει απαραίτητο διενεργεί επιτόπιους ελέγχους, ελέγχει όλα τα επισυναπτόμενα παραστατικά και το αίτημα πληρωμής και στην περίπτωση που υπάρχει απόλυτη συμφωνία με τις ενέργειες, τα πορίσματα και τις αποφάσεις για πληρωμή με τις ΟΤΔ, διαβιβάζει στον ΚΟΑΠ την αίτηση για πληρωμή του Δικαιούχου και ενημερώνει την ΟΤΔ. Νοείται ότι, όπου διαπιστώνονται κενά/ελλείψεις/ ασάφειες στη συμπλήρωση των αιτήσεων/ αιτημάτων πληρωμής θα επιστρέφονται στις ΟΤΔ για διορθωτικές ενέργειες, έτσι ώστε τα αιτήματα πληρωμής να υποβληθούν εκ νέου πλήρως συμπληρωμένα.
- 18.13** Οι δικαιούχοι έχουν δικαίωμα υποβολής ενστάσεων για τις πληρωμές εντός 30 ημερολογιακών ημερών από την καταβολή της ενίσχυσης, προς την ΟΤΔ.
- 18.14** Σε περίπτωση τροποποίησης του Έργου, η ΟΤΔ θα εξετάζει το αίτημα τροποποίησης και στη συνέχεια θα υποβάλλει το σχετικό αίτημα και το πόρισμά της για το σχετικό αίτημα στη Μονάδα Εφαρμογής. Η Μονάδα Εφαρμογής, θα εξετάζει το πόρισμα της ΟΤΔ και όπου κρίνεται σκόπιμο θα εξετάζει το αίτημα τροποποίησης, σε συνεργασία, όπου αυτό απαιτείται, με πολιτικό μηχανικό ή/και άλλους εμπειρογνώμονες και θα ενημερώνει γραπτώς την ΟΤΔ για τη θετική ή αρνητική θέση της Μονάδας. Στη συνέχεια η ΟΤΔ θα ενημερώνει γραπτώς το δικαιούχο σχετικά με τις τροποποιήσεις που έχουν απορριφθεί/εγκριθεί.
- 18.15** Ο ΚΟΑΠ και η ΟΤΔ δε δεσμεύονται να εγκρίνουν και να καταβάλουν ενισχύσεις σε Έργα, εάν από τους απαιτούμενους ελέγχους που θα διενεργηθούν, διαπιστωθεί ασυμβατότητα με τους σχετικούς Κανονισμούς και τους όρους του Καθεστώτος.
- 18.16** Νοείται ότι για οποιοσδήποτε αποφάσεις που λαμβάνονται από τις ΟΤΔ σε σχέση με τις αιτήσεις του Καθεστώτος 19.2 θα πρέπει να τηρούνται πρακτικά, τα οποία θα διαβιβάζονται στη Μονάδα Εφαρμογής. Επιπρόσθετα οι ΟΤΔ οφείλουν να ακολουθούν πιστά όλες τις διαδικασίες που προβλέπονται στη Σύμβαση που υπέγραψαν με την Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος.

19 Υποβολή Ενστάσεων στην ΟΤΔ

- 19.1** Η ΟΤΔ ενημερώνει σε πρώτο στάδιο τους αιτητές που απορρίφθηκαν, αναφέροντας τους λόγους απόρριψής τους και το δικαίωμά τους να υποβάλουν ένσταση στην ΟΤΔ εντός 30 ημερολογιακών ημερών.
- 19.2** Οι ενστάσεις εξετάζονται από τριμελή Επιτροπή Ενστάσεων της ΟΤΔ. Η σύνθεση της επιτροπής ενστάσεων των δυνητικών δικαιούχων είναι αντίστοιχη με αυτή της επιτροπής αξιολόγησης. Τα μέλη της επιτροπής ενστάσεων δεν μπορούν να έχουν συμμετάσχει στην αξιολόγηση της Αίτησης του συγκεκριμένου δυνητικού δικαιούχου.
- 19.3** Η εν λόγω επιτροπή συντάσσει πρακτικό στο οποίο περιλαμβάνεται αναλυτικά η αιτιολογημένη γνωμοδότησή της επί όλων των αιτιάσεων των υποβληθεισών ενστάσεων.
- 19.4** Μετά την εξέταση των υποβληθεισών ενστάσεων από την επιτροπή, η ΕΔ LEADER αποφασίζει επί των ενστάσεων με βάση τη γνωμοδότηση της επιτροπής ενστάσεων. Σε περίπτωση που η ΕΔ LEADER αποκλίνει από τη γνώμη της επιτροπής ενστάσεων, η σχετική της απόφαση πρέπει να αιτιολογείται.
- 19.5** Η ΟΤΔ κοινοποιεί την ως άνω απόφαση της ΕΔ LEADER, την Μονάδα Εφαρμογής. Στην περίπτωση έγκρισης ένστασης, τότε θα πρέπει να επαναληφθεί η διαδικασία που αναφέρεται στην Παράγραφο 18 (οι αιτήσεις θα πρέπει να επαναυποβληθούν στη Μονάδα Εφαρμογής) και στη συνέχεια η Μονάδα Εφαρμογής μεταβιβάζει τον Τελικό Κατάλογο προς την ΟΤΔ.
- 19.6** Αφού παρέλθει η χρονική περίοδος των ενστάσεων και αποσταλεί από τη Μονάδα Εφαρμογής ο Τελικός Κατάλογος με τους αιτητές οι οποίοι εγκρίνονται ή απορρίπτονται, η ΟΤΔ εκδίδει την Προκαταρκτική Έγκριση ή την Απόρριψη των Έργων, με κοινοποίηση στη Μονάδα Εφαρμογής.

20 Ένταξη Έργου στη Δράση 19.2.2

- 20.1** Η ένταξη των έργων πραγματοποιείται για όσες εκ των αιτήσεων επαρκούν οι διαθέσιμες πιστώσεις ανά υποδράση κατά τη φθίνουσα σειρά της οριστικής βαθμολογίας τους.

20.2 Για τις αιτήσεις που θα ενταχθούν στο Καθεστώς, θα αποστέλλεται εποστολή Προκαταρτική Έγκρισης στον Δικαιούχο στην οποία θα καθορίζονται οι υποχρεώσεις του Δικαιούχου για την καταβολή της χορηγίας, εφόσον πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις που αναφέρονται σε αυτή.

20.3 Η ένταξη του Έργου θα γίνεται νοουμένου ότι έχει επικαιροποιηθεί η δυνατότητα της αιτήτριας επιχείρησης/ του αιτούμενου φυσικού προσώπου να χρηματοδοτήσει την προτεινόμενη επένδυση είτε μέσω ιδίων πόρων (π.χ. καταθέσεις) είτε μέσω σχετικής έγκρισης δανείου ή άλλης διευκόλυνσης από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Για όσες επιχειρήσεις δεν υπέβαλαν τα απαραίτητα αποδεικτικά για τη χρηματοδότηση της επένδυσης κατά το στάδιο της αίτησης, θα δίδεται προθεσμία τριών (3) μηνών, από την ημερομηνία της Προκαταρτικής έγκρισης, για προσκόμιση τους. Σε αντίθετη περίπτωση, η προκαταρτική έγκριση θα ακυρώνεται και οι πόροι θα διατίθενται σε τυχόν επιλαχόντες αιτητές.

20.4 Σε περίπτωση οικοδομικών εργασιών για την ένταξη του Έργου απαιτείται η προσκόμιση της άδειας οικοδομής μέχρι και τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία της Προκαταρτικής Έγκρισης των ΟΤΔ. Σε αντίθετη περίπτωση, η προκαταρτική έγκριση θα ακυρώνεται και οι πόροι θα διατίθενται σε τυχόν επιλαχόντες αιτητές.

21 Όροι και Προϋποθέσεις Υλοποίησης των Έργων

21.1 Η υλοποίηση των έργων της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης πραγματοποιείται με διαφάνεια και με τους ευνοϊκότερους δυνατούς όρους και διέπεται από τη σχετική με το είδος του έργου και τη φύση του δικαιούχου νομοθεσία, τα προβλεπόμενα στο ΠΑΑ και το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την εφαρμογή του Μέτρου 19 - LEADER, καθώς και τις ειδικότερες διατάξεις της Σύμβασης που υπογράφηκε μεταξύ Υπουργείου Γεωργίας Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και της ΟΤΔ.

21.2 Η πλήρης υλοποίηση και αποπεράτωση των επενδύσεων σύμφωνα με τους όρους που τίθενται στην επιστολή Προκαταρτικής Έγκρισης θα πρέπει να γίνεται μέσα σε **διάστημα 24 μηνών** από την ημερομηνία της Προκαταρτικής Έγκρισης. Επενδύσεις που δε θα ολοκληρώνονται μέχρι την καταληκτική ημερομηνία δεν θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς χορηγίας και θα απορρίπτονται για πληρωμή. Επέκταση της περιόδου υλοποίησης για τους αιτητές μπορεί να αποφασιστεί και να

κοινοποιηθεί προς τους αιτητές από την ΟΤΔ μετά από έγκριση της Μονάδας Εφαρμογής.

21.3 Η ημερομηνία λήξης της επένδυσης διαπιστώνεται από τα τιμολόγια και άλλα παραστατικά ή και με επιτόπου επιθεώρησή της.

21.4 Σε περίπτωση που, κατά την υλοποίηση, υπάρξει αναγκαιότητα τροποποίησης της αίτησης πρέπει, προκειμένου να συνεχιστεί η καταβολή της ενίσχυσης, να εγκριθεί προηγουμένως από την ΟΤΔ και την Μονάδα Εφαρμογής η σχετική τροποποίηση με την προϋπόθεση ότι αυτή δεν επηρεάζει τους στόχους, το χαρακτήρα, τη λειτουργικότητα, την αποτελεσματικότητα και βιωσιμότητα του έργου, καθώς και τα στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη κατά τη διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής του. Η αύξηση του αρχικά εγκεκριμένου επιλέξιμου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου δεν είναι αποδεκτή για σκοπούς υπολογισμού της ενίσχυσης. Συνεπώς, οποιαδήποτε αύξηση του προϋπολογισμού βαρύνει αποκλειστικά τον δικαιούχο. Τροποποιήσεις που αφορούν στο χρονοδιάγραμμα, θα λαμβάνουν υπόψη τις προθεσμίες, το χρονοδιάγραμμα και τους γενικούς κανόνες του ΠΑΑ.

21.5 Μετά την έγκριση/ απόρριψη της σχετικής τροποποίησης από την ΟΤΔ και τη Μονάδα Εφαρμογής, αποστέλλεται στον αιτητή επιστολή στην οποία αναφέρεται η σχετική έγκριση/ απόρριψη αντίγραφο της οποίας η ΟΤΔ αποστέλλει στη Μονάδα Εφαρμογής για να συμπεριληφθεί στο φάκελο της αίτησης.

21.6 Μείωση των προβλεπόμενων βασικών μεγεθών του επενδυτικού σχεδίου (εμβαδά, όγκοι, δυναμικότητες) επιφέρει αντίστοιχη μείωση των ποσών ενίσχυσης.

22 Τρόπος Καταβολής της Χορηγίας

22.1 Έργα για τα οποία το ποσό χορηγίας είναι κάτω των €10.000 θα απορρίπτονται. (συνολικές επιλέξιμες δαπάνες €16.670 στις ορεινές περιοχές, συνολικές επιλέξιμες δαπάνες €20.000 στις άλλες περιοχές).

22.2 Στις περιπτώσεις όπου οι συνολικές επιλέξιμες δαπάνες της αίτησης κυμαίνονται μεταξύ €16.670 έως €99.999,99 η καταβολή της δημόσιας χορηγίας θα γίνεται σε δύο (2) φάσεις όπως φαίνεται στον πιο κάτω Πίνακα.

Πίνακας 4: Καταβολή δημόσιας χρηματοδότησης με τις συνολικές επιλέξιμες δαπάνες της αίτησης να κυμαίνονται μεταξύ €16.670 έως €99.999,99

ΦΑΣΕΙΣ Υλοποίησης Έργου	Πιστοποιηθέν Έργο	Ποσοστό Καταβολής Δημόσιας Χορηγίας
Α΄ Φάση	Πιστοποίηση τουλάχιστον του 50% του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου.	50% επί του πιστοποιηθέντος επιλέξιμου κόστους
Β΄ Φάση	Πιστοποίηση ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, των στόχων του έργου και της έναρξης λειτουργίας της επιχείρησης	50% επί του υπόλοιπου πιστοποιηθέντος επιλέξιμου κόστους

22.3 Παροχή των ενισχύσεων σε πολλαπλές δόσεις

22.3.1 Επίσης σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, οι οποίες αναλύονται πιο κάτω, παρέχεται η δυνατότητα στους εγκεκριμένους αιτητές/ δικαιούχους να λάβουν το ποσό της ενίσχυσης μέχρι και σε τέσσερις δόσεις, βελτιώνοντας με τον τρόπο αυτό τη χρηματική ρευστότητα της υλοποίησης των επενδύσεων τους. Παρέχεται δηλαδή η δυνατότητα στους δικαιούχους να ολοκληρώσουν τις επενδύσεις τους μέχρι και σε τέσσερα στάδια και να λαμβάνουν το αντίστοιχο ποσό ενίσχυσης ανά στάδιο, διευκολύνοντας με τον τρόπο αυτό τη χρηματοδότηση της επένδυσης. Η παροχή των ενισχύσεων σε πολλαπλές δόσεις αφορά τις ακόλουθες περιπτώσεις:

22.3.2 (α) Για τις αιτήσεις με συνολικές επιλέξιμες δαπάνες στην αίτηση μεταξύ €100.000 έως €149.999,99 μπορεί να γίνει μερική αξιοποίηση της διευκόλυνσης η οποία αφορά την δυνατότητα καταβολής της ενίσχυσης σε 3 δόσεις όπως φαίνεται στον πιο κάτω Πίνακα.

Πίνακας 5: Καταβολή δημόσιας χρηματοδότησης με τις συνολικές επιλέξιμες δαπάνες της αίτησης να κυμαίνονται μεταξύ €100.000 έως €149.999,99

ΦΑΣΕΙΣ Υλοποίησης Έργου	Πιστοποιηθέν Έργο	Ποσοστό Καταβολής Δημόσιας Χορηγίας
Α΄ Φάση	Πιστοποίηση τουλάχιστον του 33,33% του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου.	33,33% επί του πιστοποιηθέντος επιλέξιμου κόστους
Β΄ Φάση	Πιστοποίηση τουλάχιστον του	33,33% επί του

	33,33% του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου.	πιστοποιηθέντος επιλέξιμου κόστους
Γ΄ Φάση	Πιστοποίηση ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, των στόχων του έργου και της έναρξης λειτουργίας της επιχείρησης	33,33% επί του υπόλοιπου πιστοποιηθέντος επιλέξιμου κόστους

22.3.3 (β) Η δυνατότητα για 4 δόσεις αφορά μόνο τις αιτήσεις με συνολικές επιλέξιμες δαπάνες ίσες ή μεγαλύτερες των €150.000 όπως φαίνεται στον πιο κάτω Πίνακα.

Πίνακας 6: Καταβολή δημόσιας χρηματοδότησης με τις συνολικές επιλέξιμες δαπάνες της αίτησης ίσες ή μεγαλύτερες των €150.000

ΦΑΣΕΙΣ Υλοποίησης Έργου	Πιστοποιηθέν Έργο	Ποσοστό Καταβολής Δημόσιας Χορηγίας
Α΄ Φάση	Πιστοποίηση τουλάχιστον του 25% του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου.	25% επί του πιστοποιηθέντος επιλέξιμου κόστους
Β΄ Φάση	Πιστοποίηση τουλάχιστον του 25% του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου.	25% επί του πιστοποιηθέντος επιλέξιμου κόστους
Γ΄ Φάση	Πιστοποίηση τουλάχιστον του 25% του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου.	25% επί του πιστοποιηθέντος επιλέξιμου κόστους
Δ΄ Φάση	Πιστοποίηση ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου, των στόχων του έργου και της έναρξης λειτουργίας της επιχείρησης	25% επί του υπόλοιπου πιστοποιηθέντος επιλέξιμου κόστους

22.4 Δικαιούχοι που θα συμμετάσχουν στο Καθεστώς, πριν την καταβολή της ενίσχυσης που αναλογεί σε επενδύσεις που υλοποιήθηκαν στα πλαίσια της υποβολής των αιτημάτων πληρωμής τους, θα πρέπει να προσκομίζουν τα ακόλουθα:

Πίνακας 7: Δικαιολογητικά για τη διεκπεραίωση των πληρωμών

Α/Α	ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ
1	Έγγραφο νόμιμης εκπροσώπησης (Παράρτημα 3Α/3Β) για την αίτηση χρηματοδότησης ή άλλο επίσημο έγγραφο όπως πληρεξούσιο ή καταστατικό για πιστοποίηση της νόμιμης εκπροσώπησης, από πιστοποιούντα υπάλληλο.
2	Συγκεντρωτική κατάσταση των δράσεων που υλοποιήθηκαν
3	Βεβαιώσεις από το Τμήμα Φορολογίας στις οποίες να αναφέρεται ότι ο Δικαιούχος έχει υποβάλει όλες τις φορολογικές του δηλώσεις και έχει εξοφλήσει όλες τις οφειλές της περιλαμβανομένου και του ΦΠΑ, με βάση τις νομοθεσίες του Τμήματος Φορολογίας.
4	Βεβαίωση από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων που να αναφέρει το συνολικό αριθμό εργοδοτούμενων κατά την περίοδο της αίτησης (1 – 2 μήνες πριν την υποβολή της αίτησης) και ότι η επιχείρηση έχει τακτοποιημένες τις εισφορές που αφορούν το προσωπικό της στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
5	<p>Συμπληρωμένο το αίτημα πληρωμής το οποίο θα συνοδεύεται από εξοφλημένα πρωτότυπα τιμολόγια και λοιπά νόμιμα παραστατικά έγγραφα, που εκδόθηκαν στο όνομα του Δικαιούχου.</p> <p>(i) Τα τιμολόγια πρέπει να είναι κατανοητά στις διάφορες εργασίες ανά κατηγορία και να καταχωρούνται σε ηλεκτρονική μορφή σε Πίνακα Παραστατικών.</p> <p>(ii) Σε περίπτωση που το τιμολόγιο αφορά περισσότερες από μια εργασίες, πρέπει να επισυνάπτεται φωτοτυπία του τιμολογίου σε όλες τις εργασίες.</p> <p>(iii) Σε περίπτωση που ένα τιμολόγιο περιέχει μερικώς επιλέξιμες δαπάνες, να υπογραμμίζονται οι επιλέξιμες και το τιμολόγιο να επισυνάπτεται με την εργασία την οποία αφορά.</p> <p>(iv) Καταστάσεις του/ων τραπεζικού/ων λογαριασμού/ων της επιχείρησης/ φυσικού προσώπου στις οποίες να φαίνονται οι εκκαθαρίσεις των επιταγών με τις οποίες πληρώθηκαν οι επενδύσεις</p>
6	Σε περίπτωση οικοδομικών εργασιών διατακτικά αδειούχου εργολάβου/ υπεργολάβου
7	Σε περίπτωση οικοδομικών εργασιών επικαιροποιημένο δελτίο ποσοτήτων, με βάση την πρόοδο υλοποίησης του Έργου
8	Πιστοποίηση του επιβλέποντα αρχιτέκτονα ή/και πολιτικού μηχανικού ότι όλες

	οι εργασίες/προμήθειες τις οποίες αφορούν τα ανωτέρω τιμολόγια έχουν εκτελεστεί/αγοραστεί σύμφωνα με τα εγκεκριμένα σχέδια και την ανάλυση εργασιών στο δελτίο ποσοτήτων
9	Υγειονομικό Πιστοποιητικό για Επιχειρήσεις Τροφίμων από το Τμήμα Υγειονομικών Υπηρεσιών (Απαιτείται η προσκόμισή του με το αίτημα πληρωμής για την τελική πληρωμή)
11	Κατάταξη από ΚΟΤ –όπου εφαρμόζεται- (Απαιτείται η προσκόμισή του με το αίτημα πληρωμής για την τελική πληρωμή)
12	Για την καταβολή της τελευταίας πληρωμής προς τον Δικαιούχο θα πρέπει να υποβάλεται σχετική δήλωση του αιτητή στην οποία να αναφέρεται ο αριθμός των θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν με την ολοκλήρωση του Έργου.
13	Το Αίτημα Πληρωμής θα πρέπει να αφορά ποσό επένδυσης τουλάχιστον €50.000 (σε περίπτωση πολλαπλών πληρωμών).
14	Το Αίτημα Πληρωμής θα πρέπει να είναι σύμφωνο με τις δαπάνες που έχουν εγκριθεί.
15	Στο Αίτημα πληρωμής ο κινητός εξοπλισμός θα πρέπει να έχει αξία ανά τεμάχιο άνω των 100 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ, με εξαίρεση τις καρέκλες και τα τραπέζια).

22.5 Στη συνέχεια η ΟΤΔ αφού προβεί στον διοικητικό έλεγχο των δικαιολογητικών και διενεργήσει τους αναγκαίους επιτόπιους ελέγχους, διαβιβάζει την απόφαση με το προτεινόμενο ποσό πληρωμής που θα συνοδεύεται από τα πρωτότυπα δικαιολογητικά, στη Μονάδα Εφαρμογής προκειμένου να καταβληθεί στο δικαιούχο η αναλογούσα, στο υλοποιηθέν φυσικό αντικείμενο, ενίσχυση.

22.6 Η Μονάδα Εφαρμογής αφού πραγματοποιήσει όλους τους απαραίτητους ελέγχους, προωθεί την πληρωμή στον ΚΟΑΠ. Ο ΚΟΑΠ θα διευθετεί την τελική πληρωμή προς τους δικαιούχους.

22.7 Διευκρινίζεται ότι, για κάθε επιλέξιμη δαπάνη πρέπει να υποβάλλονται από τους Δικαιούχους εξοφλημένα νόμιμα τιμολόγια και αποδείξεις. Τα τιμολόγια και οι αποδείξεις πληρωμής θα πρέπει να εκδίδονται από αναγνωρισμένες εταιρείες ή από ιδιώτες οι οποίοι / ες είναι απαραίτητα εγγεγραμμένοι / ες στο Μητρώο ΦΠΑ (οι εγχώριες εταιρείες μόνο). Η πληρωμή της σχετικής επιδότησης θα γίνεται με βάση τα σχετικά τιμολόγια/ αποδείξεις. Τα τιμολόγια πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένα και να αναφέρουν όλα τα στοιχεία αυτού που τα εκδίδει, με σκοπό

να είναι δυνατό να γίνονται διασταυρούμενοι έλεγχοι. Σχετικά τα τιμολόγια πρέπει απαραίτητως να αναφέρουν τα στοιχεία όπως φαίνονται στον Πίνακα 8, ενώ τα τιμολόγια για τις οικοδομικές εργασίες πρέπει να συνοδεύονται από σχετική πιστοποίηση του επιβλέποντα αρχιτέκτονα ή/και πολιτικού μηχανικού του έργου

Πίνακας 8: Απαραίτητα στοιχεία τιμολογίων

A/A	Απαραίτητα Στοιχεία Τιμολογίων (μετρητοίς και επί πιστώσει)
1	Όνομα Πωλητή ή Επωνυμία Εταιρείας.
2	Διεύθυνση Πωλητή ή Εταιρείας & τηλέφωνο επικοινωνίας.
3	Ημερομηνία.
4	Αριθμός ΦΠΑ Πωλητή ή Εταιρείας (σε περίπτωση που δεν υπάρχει αριθμός ΦΠΑ να αναγράφεται ο αριθμός ταυτότητας του πωλητή).
5	Πλήρης περιγραφή και στοιχεία εξοπλισμού /μηχανημάτων/εργασιών. Για εξοπλισμό/μηχανήματα πρέπει να αναγράφεται ο μοναδικός αριθμός (serial number) τους στο τιμολόγιο.
6	Ποσότητα εξοπλισμού/μηχανημάτων.
7	Τιμή χωρίς ΦΠΑ.
8	Τιμή συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ.
9	Όνομα Αγοραστή.
10	Απόδειξη Πληρωμής.
Τιμολόγια για αγορές από χώρες εκτός της Κύπρου και της Ε.Ε.	
11	Παραστατικά πληρωμής της Τράπεζας (εντολή είσπραξης / πληρωμής) μέσω της οποίας έγινε ο διακανονισμός για το συγκεκριμένο τιμολόγιο στο οποίο παραστατικό πρέπει να αναγράφεται σαφώς το τιμολόγιο και η δαπάνη την οποία αφορούν.
12	Σε περιπτώσεις που απαιτείται συγχρόνως και η έκδοση δελτίου αποστολής (μεταφορές υλικών) θα πρέπει αυτή να επισυνάπτεται στο αντίστοιχο τιμολόγιο.
13	Όσα δεν έχουν εκδοθεί στην ελληνική ή στην αγγλική γλώσσα πρέπει να συνοδεύονται απαραίτητως από επίσημη μετάφραση του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών, ή από δικηγόρους ή συμβολαιογράφους με δικαίωμα επικύρωσης της μετάφρασης.

- 22.8** Η ΟΤΔ στο αρχείο της θα κρατάει αντίγραφα των δικαιολογητικών αυτών, στο αντίγραφο της αίτησης που θα διατηρεί. Για την πληρωμή θα γίνεται οικονομικός και φυσικός έλεγχος της προόδου του έργου και για την πιστοποίηση του οικονομικού αντικείμενου θα πρέπει να υπάρχουν τα πρωτότυπα εξοφλημένα τιμολόγια πώλησης και οι αποδείξεις πληρωμής τους. Νοείται ότι πριν την καταβολή οποιασδήποτε χορηγίας θα κατατίθενται όλες οι απαιτούμενες άδειες που πρέπει να εξασφαλισθούν και που αφορούν το έργο της επένδυσης.
- 22.9** Σημειώνεται ότι η καταβολή ολόκληρου του ποσού της εγκριμένης χορηγίας μπορεί να γίνει σε μια μόνο φάση νοούμενου ότι η επιχείρηση ολοκληρώσει έγκαιρα το επενδυτικό της πρόγραμμα, εξασφαλίσει όλες τις απαιτούμενες άδειες και πιστοποιηθεί το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του έργου της.
- 22.10** Σε περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μικρότερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση θα υπολογισθεί επί του πραγματοποιηθέντος και πιστοποιηθέντος κόστους του έργου (λαμβάνοντας υπόψη και το ελάχιστο ύψος της προτεινόμενης επένδυσης, όπως φαίνεται στην Παράγραφο 11). Σε περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά ψηλότερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση υπολογίζεται επί της εγκριθείσας δαπάνης.
- 22.11** Κατά το στάδιο επαλήθευσης της επένδυσης η ΟΤΔ δύναται να αναθεωρήσει το τελικό επιλέξιμο κόστος των εγκριμένων δαπανών, νοούμενου ότι δεν ξεπερνά το συνολικό εγκριμένο προϋπολογισμό.
- 22.12** Σε περίπτωση μη υλοποίησης του έργου μέσα στην προθεσμία που αναφέρεται στην Παράγραφο 12.1 σε βαθμό που η επιχείρηση να μην μπορεί να λειτουργήσει νόμιμα και να παρέχει υπηρεσίες/ παράξει / διαθέσει το προϊόν της, τότε αυτή χάνει το σχετικό δικαίωμα και ακολουθούνται οι διαδικασίες απένταξης της από το Καθεστώς και επιστροφής του ποσού τυχόν καταβληθείσας επιχορήγησης προσαυξημένο με τόκο, που θα υπολογίζεται βάσει του εκάστοτε επιτοκίου που θα ισχύει σύμφωνα με την Κυπριακή/ Κοινοτική Νομοθεσία, από την ημερομηνία παραχώρησής του.
- 22.13** Η υποβολή των αποδεικτικών στοιχείων και όλων των απαραίτητων αδειών για καταβολή της τελευταίας δόσης της χορηγίας θα πρέπει να γίνεται το αργότερο σε τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία λήξης της περιόδου υλοποίησης των

επενδύσεων που αναφέρεται στην εγκριτική επιστολή. Σε περίπτωση κωλύματος θα πρέπει να υποβάλλεται τεκμηριωμένο αίτημα για παράταση και ανάλογη απόφαση θα λαμβάνεται από την ΟΤΔ μετά από έγκριση του Τμήματος Γεωργίας (Μονάδα Εφαρμογής).

22.14 Μετά την υποβολή της τελευταίας απόδειξης/ τιμολογίου από το Δικαιούχο και το σχετικό έλεγχο για την ολοκλήρωση της δράσης από την ΟΤΔ, η ΟΤΔ εκδίδει τη Βεβαίωση Οριστικής Παραλαβής του Έργου την οποία αποστέλλει στο δικαιούχο και επισυνάπτει στο τελευταίο αίτημα πληρωμής

23 ΕΛΕΓΧΟΙ

Διενέργεια ελέγχων επί των αιτήσεων

23.1 Ο ΚΟΑΠ και ο ανάδοχος του έχει την αρμοδιότητα και την υποχρέωση να διεξάγει κατά την κρίση του οποιουσδήποτε ελέγχους κρίνει αναγκαίο για να βεβαιωθεί για την ορθότητα των πληροφοριών που δηλώνονται στην αίτηση για την υλοποίηση των επενδύσεων / δράσεων και για την εκτέλεση από τους αιτητές όλων των υποχρεώσεων τους που απορρέουν από τη συμμετοχή τους στο Καθεστώς. Είναι επίσης στη διακριτική ευχέρεια του ΚΟΑΠ και του αναδόχου του να χρησιμοποιήσει οποιοσδήποτε πηγές / πληροφορίες κρίνει σκόπιμο για διασταύρωση των πληροφοριών που εμπεριέχονται στην αίτηση.

23.2 Με την υποβολή της αίτησης τους οι αιτητές αποδέχονται τη διενέργεια των ελέγχων αυτών από τον ΚΟΑΠ, οι οποίοι περιγράφονται αναλυτικότερα πιο κάτω.

Διοικητικοί έλεγχοι

23.3 Οι διοικητικοί έλεγχοι διενεργούνται σε όλες τις αιτήσεις στήριξης, τις αιτήσεις πληρωμής ή άλλες δηλώσεις που απαιτείται να υποβάλλονται από έναν δικαιούχο ή τρίτο μέρος και καλύπτουν όλα τα στοιχεία που μπορούν και είναι ενδεδειγμένο να ελεγχθούν μέσω διοικητικών ελέγχων. Οι διαδικασίες προβλέπουν την καταγραφή των ελεγκτικών εργασιών που πραγματοποιούνται και των αποτελεσμάτων των επαληθεύσεων.

23.4 Οι διοικητικοί έλεγχοι όσον αφορά τις αιτήσεις στήριξης διασφαλίζουν τη συμμόρφωση της ενέργειας με τις εφαρμοστέες υποχρεώσεις που θεσπίζονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το εθνικό δίκαιο ή στο πλαίσιο προγράμματος αγροτικής

ανάπτυξης ενώ οι διοικητικοί έλεγχοι των αιτήσεων πληρωμής περιλαμβάνουν ιδίως, και στο μέτρο που ενδείκνυται για τη συγκεκριμένη αίτηση πληρωμής, την επαλήθευση της ολοκληρωμένης ενέργειας σε σχέση με την ενέργεια για την οποία ζητήθηκε και χορηγήθηκε η στήριξη και τις δαπάνες που προέκυψαν και τις πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν.

23.5 Οι διοικητικοί έλεγχοι περιλαμβάνουν διαδικασίες για την αποφυγή της παράτυπης διπλής χρηματοδότησης από άλλα Ευρωπαϊκά ή εθνικά καθεστώτα και από την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού. Όταν παρέχεται χρηματοδότηση από άλλες πηγές, οι εν λόγω έλεγχοι διασφαλίζουν ότι η συνολική στήριξη που λαμβάνεται δεν παραβιάζει τα μέγιστα επιτρεπόμενα ποσά ή ποσοστά στήριξης.

23.6 Στο πλαίσιο των Διοικητικών ελέγχων δεν θα πραγματοποιούνται επισκέψεις στο χώρο όπου πραγματοποιείται η επένδυση, εκτός και εάν κρίνει ότι αυτό είναι απαραίτητο ο λειτουργός που πραγματοποιεί το διοικητικό έλεγχο. Σε αυτές τις περιπτώσεις, μετά το πέρας της επίσκεψης θα πρέπει να συμπληρώνεται έκθεση στην οποία να αναφέρονται οι λόγοι της επίσκεψης καθώς και το αποτέλεσμα που προέκυψε. Η έκθεση θα καταχωρείται στο φάκελο της αίτησης. Η εξαίρεση του συγκεκριμένου Μέτρου / Καθεστώτος από την υποχρέωση της πραγματοποίησης επίσκεψης στο χώρο όπου πραγματοποιείται η επένδυση, προκύπτει από το γεγονός ότι θα πραγματοποιηθούν επιτόπιοι έλεγχοι σε όλες τις αιτήσεις.

Επιτόπιοι έλεγχοι

23.7 Με τους επιτόπιους ελέγχους επαληθεύεται ότι η ενέργεια υλοποιήθηκε σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες και ότι πληροί όλα τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τις δεσμεύσεις και άλλες υποχρεώσεις που συνδέονται με τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση στήριξης που μπορούν να ελεγχθούν κατά τον χρόνο διεξαγωγής της επίσκεψης. Διασφαλίζεται δε ότι η ενέργεια είναι επιλέξιμη για χορήγηση στήριξης από το ΕΓΤΑΑ.

23.8 Σε συνδυασμό με τους διοικητικούς ελέγχους, επαληθεύεται επίσης η ακρίβεια των δεδομένων που δηλώνονται από τον δικαιούχο σε σχέση με τα δικαιολογητικά έγγραφα.

23.9 Τέλος με τους επιτόπιους ελέγχους επαληθεύεται ότι η χρήση ή η προβλεπόμενη χρήση της ενέργειας είναι συνεπής με τη χρήση που περιγράφεται στην αίτηση στήριξης και με τη χρήση για την οποία χορηγήθηκε η στήριξη.

23.10 Επιτόπιοι έλεγχοι γίνονται πριν την εξουσιοδότηση για πληρωμή σε ποσοστό 100%. Προκαταρκτικοί επιτόπιοι έλεγχοι (πριν την εξουσιοδότηση για πληρωμή), μπορεί να γίνονται στα πλαίσια εξέτασης των αιτήσεων για διαπίστωση της μη υλοποίησης ή/και έναρξης υλοποίησης των επενδύσεων για τις οποίες διεκδικείται ενίσχυση. Προκαταρκτικός επιτόπιος έλεγχος μπορεί να διενεργηθεί και σε περιπτώσεις που ο ΚΟΑΠ χρειάζεται να εξακριβώσει ή διευκρινίσει οτιδήποτε σχετικό με την αίτηση και η επί τόπου επίσκεψη είναι ο κατάλληλος τρόπος.

23.11 Όλες οι παρατηρήσεις καταγράφονται σε ειδικό έντυπο το οποίο υπογράφουν τόσο ο αρμόδιος Λειτουργός όσο και ο αιτητής ή ο εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπός του. Τυχόν ενστάσεις στα ευρήματα υποβάλλονται από τον αιτητή επί του εντύπου του ελέγχου, για τα περαιτέρω. Η παρουσία του αιτητή ή αντιπροσώπου του είναι αναγκαία αφού θα πρέπει να προσυπογράψει το σχετικό έντυπο ελέγχου. Η αίτηση ενίσχυσης ή η αίτηση πληρωμής απορρίπτεται, εφόσον ο δικαιούχος ή ο αντιπρόσωπός του εμποδίζει τη διενέργεια επιτόπιου ελέγχου.

23.12 Οι αιτητές ενημερώνονται για τη διενέργεια επιτόπιου ελέγχου το μέγιστο 14 μέρες πριν τη διενέργεια του ελέγχου.

Εκ των υστέρων έλεγχοι

23.13 Εκ των υστέρων έλεγχοι γίνονται δειγματοληπτικά, μετά από την τελική πληρωμή με σκοπό την διαπίστωση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων που προκύπτουν από τη συμμετοχή στο Καθεστώς.

23.14 Οι εκ των υστέρων έλεγχοι μπορεί να αφορούν τις οικονομικές δραστηριότητες και το σύστημα κρατήσεων της επιχείρησης. Επίσης θα ελέγχεται ότι οι μόνιμες κατασκευές και τα μηχανήματα/ εξοπλισμός, τα οποία επιδοτήθηκαν μέσω μιας αίτησης αξιοποιούνται για το σκοπό για τον οποίο χρηματοδοτήθηκαν στη συγκεκριμένη επένδυση.

24 ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΙ

24.1 Στο ΠΑΑ και στους Κανονισμούς που αναφέρονται στη νομική βάση του Καθεστώτος, προνοούνται μειώσεις και αποκλεισμοί για περιπτώσεις που αφορούν διαφορές στην αιτούμενη και μετρούμενη από την ΟΤΔ, τη Μονάδα Εφαρμογής ή/ και τον ΚΟΑΠ ποσότητα, την μη εκτέλεση υποχρεώσεων από τον αιτητή που απορρέουν από τη συμμετοχή του στο Καθεστώς και στις περιπτώσεις δόλου εκ μέρους του αιτητή.

24.2 Περιπτώσεις επιβολής ποινών (ισχύουν και για τους εκ των υστέρων έλεγχους)

24.2.1 Οι διάφορες μειώσεις που απορρέουν από διοικητικούς, επιτόπιους ή και εκ των υστέρων έλεγχους και επιβάλλονται ανά δράση, επεξηγούνται αναλυτικά στο έντυπο ανάλυσης ποσού δράσεων που τυπώνεται από το μηχανογραφικό πρόγραμμα του Καθεστώτος και τοποθετείται σε κάθε φάκελο αίτησης.

24.2.2 Επισύρεται η προσοχή των αιτητών, ειδικά ως προς το περιεχόμενο των αιτήσεων των οποιονδήποτε δηλώσεων και στοιχείων τα οποία υποβάλλονται προς υποστήριξη τους ότι, στις πρόνοιες του άρθρου 46(3) του Περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών καθώς και άλλων συναφών θεμάτων Νόμου: «Πρόσωπο που παρεμποδίζει τους υπαλλήλους του ΚΟΑΠ στην εκτέλεση των καθηκόντων τους όπως προνοείται στα εδάφια (1) και (2) ή παρέχει ανακριβή ή ψευδή στοιχεία και πληροφορίες ή παρεμποδίζει, με οποιοδήποτε άλλον τρόπο το έργο τους, διαπράττει ποινικό αδίκημα, το οποίο τιμωρείται με ποινή φυλάκισης μέχρι 2 χρόνια ή με χρηματική ποινή μέχρι €8.543,00 ή και με τις δύο αυτές ποινές.» Όπου ο Οργανισμός έχει εύλογη υποψία για διάπραξη του πιο πάνω ή οποιουδήποτε άλλου ποινικού αδικήματος, η υπόθεση θα παραπέμπεται στις αρμόδιες δικαστικές αρχές.

24.2.3 Επιπλέον, το ΠΑΑ προνοεί την επιβολή μειώσεων και αποκλεισμών για περιπτώσεις που αφορούν διαφορές στην αιτούμενη και μετρούμενη από την Αρμόδια Αρχή ποσότητα, την μη εκτέλεση υποχρεώσεων από τον αιτητή που απορρέουν από τη συμμετοχή του στο Καθεστώς και στις περιπτώσεις δόλου εκ μέρους του αιτητή.

24.3 Περιπτώσεις επιβολής ποινών όταν παρατηρηθούν διαφορές μεταξύ του αιτούμενου και του επιλέξιμου ποσού χορηγίας

24.3.1 Οι υποβληθείσες αιτήσεις πληρωμής εξετάζονται και καθορίζονται τα ποσά τα οποία είναι επιλέξιμα για ενίσχυση. Καθορίζονται τα εξής:

α) το ποσό που πρέπει να καταβληθεί στον δικαιούχο με βάση μόνον την αίτηση πληρωμής (ποσό αιτήματος πληρωμής).

β) το ποσό που πρέπει να καταβληθεί στον δικαιούχο αφού εξεταστεί η επιλεξιμότητα της αίτησης πληρωμής (επιλέξιμο ποσό που θα ληφθεί υπόψη για την χορηγία).

24.3.2 Στην περίπτωση που το ποσό που καθορίζεται βάσει του σημείου α) υπερβαίνει το ποσό που καθορίζεται βάσει του σημείου β) κατά ποσοστό άνω του 10%, εφαρμόζεται μείωση στο ποσό που καθορίζεται βάσει του σημείου β). Το ποσό της μείωσης ισούται με τη διαφορά μεταξύ των δύο αυτών ποσών αλλά δεν υπερβαίνει την πλήρη ανάκτηση της στήριξης.

24.4 Το ποσοστό της απόκλισης υπολογίζεται ως εξής:

$$\frac{\text{ποσό σημείου α} - \text{ποσό σημείου β}}{\text{ποσό σημείου β}} * 100$$

24.5 Ωστόσο, δεν επιβάλλονται κυρώσεις εάν ο δικαιούχος είναι σε θέση να καταδείξει σε βαθμό ικανοποιητικό ότι δεν ευθύνεται για την ένταξη του μη επιλέξιμου ποσού ή εάν η Μονάδα Εφαρμογής/ ο ΚΟΑΠ κρίνει με άλλο τρόπο που τον ικανοποιεί ότι ο εν λόγω δικαιούχος δεν υπέχει ευθύνη.

24.6 Τέτοιες διαφορές μπορεί να προκύπτουν από διαφορές στα ποσά που υπάρχουν στα τιμολόγια που υποβάλλονται και στις εγκριθείσες δαπάνες. Διαφορές μπορεί να προκύψουν επίσης από τη μέτρηση του επιτόπιου ελέγχου ειδικά για ανεγέρσεις διαφόρων υποστατικών, ισοπεδώσεις και γενικότερα χωροταξικές δράσεις. Η έγκριση για τέτοιες δράσεις γίνεται βάσει των τετραγωνικών, τρεχόντων ή κυβικών μέτρων (αναλόγως της δράσεως) και στις περιπτώσεις που το αποτέλεσμα του επιτόπιου ελέγχου διαφέρει από την προκαταρκτική έγκριση και το αίτημα της πληρωμής, τότε γίνονται αναλογικές μειώσεις στο ποσό χορηγίας, που έχει και σαν αποτέλεσμα και την επιβολή κυρώσεων για τις περιπτώσεις που υπάρχει διαφορά μεγαλύτερη του 10%, όπως αναφέρεται και πιο πάνω.

24.7 Περιπτώσεις αθέτησης υποχρεώσεων που απορρέουν από την αίτηση / συμμετοχή στο Καθεστώς

- 24.7.1 Σε περίπτωση που ο δικαιούχος ή τυχόν νέος διαχειριστής αθετήσει υποχρέωση που απορρέει από την αίτηση / συμμετοχή στο Καθεστώς θα πρέπει ο δικαιούχος να επιστρέψει το σύνολο του ποσού της επιδότησης που του καταβλήθηκε προσαυξημένο, κατά περίπτωση κατά τους τόκους.
- 24.7.2 Εάν διαπιστωθεί ότι ο δικαιούχος έχει υποβάλει ψευδή δήλωση εκ προθέσεως, η υπό εξέταση πράξη αποκλείεται από την ενίσχυση του ΕΓΤΑΑ και τα τυχόν ποσά που έχουν καταβληθεί ανακτώνται προσαυξημένα, κατά περίπτωση κατά τους τόκους. Επιπλέον, ο δικαιούχος αποκλείεται από τη λήψη ενίσχυσης στο πλαίσιο του ίδιου Καθεστώτος για το ημερολογιακό έτος της διαπίστωσης και το επόμενο.
- 24.7.3 Σε σοβαρότερες κατηγορίες, όπως π.χ. δόλος, παραποίηση κρατικών εγγράφων, ο ΚΟΑΠ θα προχωρά και στην ποινική δίωξη των αιτητών με καταγγελία στην Αστυνομία.
- 24.7.4 Σε περίπτωση που ο δικαιούχος ή τυχόν νέος διαχειριστής αθετήσει τη μακροχρόνια του υποχρέωση/ δέσμευση για διατήρηση των επιδοτημένων δράσεων μέσω του Καθεστώτος, για 5 χρόνια από την ημερομηνία τελικής πληρωμής που θα του γίνει από τον ΚΟΑΠ, τότε θα πρέπει ο δικαιούχος να επιστρέψει το ποσό που αναλογεί στο μέρος των δράσεων για τις οποίες δεν τηρείται η συγκεκριμένη πρόνοια, λαμβανομένου υπόψη και των ποινών που αναφέρονται πιο πάνω, προσαυξημένο, κατά περίπτωση κατά τους τόκους.

24.8 Περιπτώσεις μη επιβολής ποινών

Δεν επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις:

- όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία:
- θάνατος του δικαιούχου
- μακροχρόνια ανικανότητα του δικαιούχου προς εργασία
- σοβαρή φυσική καταστροφή που προκαλεί σημαντική ζημιά στην επιχείρηση
- απαλλοτρίωση του συνόλου ή σημαντικού τμήματος της επιχείρησης, εφόσον δεν ήταν προβλέψιμη κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης·
- όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε προφανή σφάλματα

- όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε σφάλμα της αρμόδιας αρχής ή άλλης αρχής και εφόσον το σφάλμα δεν μπορούσε να εντοπιστεί εύλογα από το πρόσωπο το οποίο αφορά η διοικητική κύρωση
- όταν το συγκεκριμένο πρόσωπο μπορεί να πείσει την αρμόδια αρχή ότι δεν ευθύνεται για τη μη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις ή εάν η αρμόδια αρχή πεισθεί άλλως ότι δεν ευθύνεται το συγκεκριμένο πρόσωπο

Η γνωστοποίηση των περιπτώσεων ανωτέρας βίας και οι σχετικές αποδείξεις πρέπει να υποβάλλονται γραπτώς με την ίδια διαδικασία με την οποία υποβάλλεται η αίτηση εντός 10 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία που μπορεί ο δικαιούχος ή ο πληρεξούσιος αντιπρόσωπος του να πράξει αναλόγως.

25 ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΤΥΠΙΩΝ

25.1 Όλες οι περιπτώσεις παρατυπιών που θα εντοπίζονται, σε οποιοδήποτε σημείο κατά την διαδικασία εφαρμογής του Καθεστώτος, θα πρέπει να κοινοποιούνται προς το Τμήμα ΚΟΑ & Αγροτικής Ανάπτυξης με βάση την διαδικασία κοινοποίησης παρατυπιών που θεσπίστηκε από την Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης και εγκρίθηκε από τον Επίτροπο του ΚΟΑΠ. Το Τμήμα ΚΟΑ & Αγροτικής Ανάπτυξης με την σειρά του κοινοποιεί τις διαπιστωθείσες παρατυπίες στην Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης.

25.2 Ο ΚΟΑΠ κοινοποιεί στην Επιτροπή όλες τις παρατυπίες εκ μέρους των αιτητών που διαπιστώνονται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1848/2006 της Επιτροπής, της 14ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις παρατυπίες και την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών στα πλαίσια της χρηματοδότησης της κοινής γεωργικής πολιτικής και της οργάνωσης συστήματος πληροφόρησης στον τομέα αυτό. Η έννοια της "παρατυπίας" είναι εκείνη που δίδεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του Κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95, σύμφωνα με την οποία παρατυπία συνιστά κάθε παράβαση διάταξης του δικαίου της ΕΕ που προκύπτει από πράξη ή παράληψη ενός οικονομικού φορέα, με πραγματικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα να ζημιωθεί ο γενικός προϋπολογισμός της ΕΕ είτε με τη μείωση ή ματαίωση εσόδων που προέρχονται από ίδιους πόρους που εισπράττονται απευθείας για λογαριασμό της ΕΕ, είτε με αδικαιολόγητη δαπάνη για τον κοινοτικό προϋπολογισμό.

25.3 Για κάθε παρατυπία, ο ΚΟΑΠ παρέχει προς την Επιτροπή (Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF)) λεπτομερή στοιχεία σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ.1848/2006. Μεταξύ όλων των άλλων στοιχείων που προβλέπονται από τον προαναφερόμενο Κανονισμό, κοινοποιούνται επίσης προς την Επιτροπή τα προσωπικά δεδομένα των αιτητών. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι τα προσωπικά δεδομένα των αιτητών δύναται επίσης να κοινοποιηθούν στην OLAF σύμφωνα και με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1469/95 του Συμβουλίου της 22ης Ιουνίου 1995 σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν έναντι ορισμένων δικαιούχων συναλλαγών που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΕ. Η OLAF με τη σειρά της δύναται να κοινοποιήσει τα δεδομένα αυτά στις αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1469/95 και το άρθρο 7 των κανόνων εφαρμογής του.

26 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

26.1 Οι αιτητές ενημερώνονται για τη λειτουργία στον ΚΟΑΠ αρχείου Προσωπικών Δεδομένων, σύμφωνα με το Άρθρο 11 του Περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμου του 2001.

26.2 Η τήρηση του αρχείου αποσκοπεί στην καλύτερη δυνατή λειτουργία του ΚΟΑΠ και των σκοπών που υπηρετεί.

26.3 Σκοποί του ΚΟΑΠ είναι:

(α) η διαχείριση των πιστώσεων του Ταμείου Πληρωμών,

(β) η πρόληψη και πάταξη ατασθαλιών σε σχέση με τις πιστώσεις που αναφέρονται στο σημείο (α),

(γ) η ανάκτηση ποσών που προέρχονται από τις πιστώσεις που αναφέρονται στο σημείο (α), οι οποίες απωλέστηκαν λόγω παρατυπίας ή αμέλειας.

26.4 Την ευθύνη για τη λειτουργία του αρχείου έχει ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών, Μιχαήλ Κουτσόφτα 20 (γωνία Εσπερίδων και Μιχαήλ Κουτσόφτα) 2000 Λευκωσία, τηλ.: 000357-22557777, Φαξ: 00357-22557755.

26.5 Αποδέκτες του αρχείου ή μέρους αυτού και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχει, είναι: Ανάδοχοι του ΚΟΑΠ, Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, Όργανο Πιστοποίησης ΚΟΑΠ, Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης

της Απάτης (OLAF), Όργανα και Επιτροπές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Υπουργείο Εσωτερικών και άλλοι Δημόσιοι Οργανισμοί, Τμήματα και Υπηρεσίες, στο πλαίσιο των νόμιμων αρμοδιοτήτων τους.

27 ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΙΤΗΤΩΝ

27.1 Σε εφαρμογή των άρθρων 111 και 112 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ο ΚΟΑΠ υποχρεούται να δημοσιοποιήσει στην ιστοσελίδα του συγκεκριμένα στοιχεία των δικαιούχων κονδυλίων προερχόμενων από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ). Τα στοιχεία θα περιλαμβάνουν τηρουμένων των σχετικών προνοιών: Το ονοματεπώνυμο (για φυσικά πρόσωπα), την πλήρη εταιρική επωνυμία (για νομικά πρόσωπα), την επωνυμία της ένωσης (για ενώσεις χωρίς δική τους νομική προσωπικότητα), τον δήμο ή την κοινότητα ή το χωριό και τον ταχυδρομικό κώδικα, τα αντίστοιχα ποσά των ενισχύσεων τα οποία έχει λάβει κάθε δικαιούχος κατά το υπό εξέταση οικονομικό έτος και τη φύση και περιγραφή των χρηματοδοτούμενων μέτρων. Η δημοσιοποίηση πραγματοποιείται αποκλειστικά και μόνο για σκοπούς που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση υποχρέωσης που επιβάλλουν οι εν λόγω Ενωσιακοί Κανονισμοί. Τα δεδομένα ή στοιχεία που δημοσιοποιούνται ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις Αρμόδιες Αρχές ελέγχου και διερεύνησης της Ένωσης και των Κρατών Μελών για σκοπούς διαφύλαξης των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

28 ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Οι συμμετέχοντες στο Μέτρο θα πρέπει να συνεργάζονται με την ΟΤΔ, ή την Διαχειριστική Αρχή, ή το Τμήμα Γεωργίας ή τον ΚΟΑΠ σε περίπτωση που ζητηθεί η συμπλήρωση ειδικών ερωτηματολογίων ή η παροχή επιπρόσθετης πληροφόρησης για σκοπούς συλλογής στατιστικών δεδομένων.

Οι συμμετέχοντες στο Μέτρο θα πρέπει να γνωρίζουν ότι δεν δύναται να επιδοτηθούν για την ίδια δράση από δύο πηγές.

Ο ΚΟΑΠ διατηρεί το δικαίωμα να διενεργεί διασταυρούμενους ελέγχους για εντοπισμό περιπτώσεων δόλου με την ανάλογη επιβολή κυρώσεων. Τα όσα δηλώνονται

στην αίτηση, και τα επισυναπτόμενα παραστατικά (αποδείξεις, τιμολόγια κλπ) μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ελέγχου με άλλες Υπηρεσίες.

29 ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ / ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Σε περίπτωση κατά την οποία παρουσιαστεί ανάγκη για συμπλήρωση, ερμηνεία ή τροποποίηση της Παρούσας Πρόσκλησης η ΟΤΔ θα υποβάλει σχετικό αίτημα προς το Τμήμα Γεωργίας (Κλάδο Αγροτικής Οικονομικής και Ανάπτυξης). Το Τμήμα Γεωργίας θα εξετάζει το σχετικό αίτημα και κατόπιν εξασφάλισης της σύμφωνης γνώμης του ΚΟΑΠ για τα θέματα της αρμοδιότητας του και την έγκριση της Διαχειριστικής Αρχής θα ενημερώνει σχετικά την ΟΤΔ, ώστε να προβεί στη δημοσίευση της διευκρίνησης/ τροποποίησης. Οι διευκρινήσεις/ τροποποιήσεις θα γίνονται με απώτερο στόχο τη διευκόλυνση της ομαλής εφαρμογής της Δράσης 19.2.2 και την επίλυση προβλημάτων.

Πίνακας 2: Παραρτήματα

Παράρτημα 1: Κριτήρια Μοριοδότησης
Παράρτημα 2: Έντυπο Αίτησης
Παράρτημα 3: Έγγραφο νόμιμης εκπροσώπησης
Παράρτημα 4: Σύσταση της Επιτροπής με αριθμό 2003/361/ΕΚ
Παράρτημα 5: Ορισμός Αστικών Περιοχών σύμφωνα με το διαχωρισμό του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως